

Kinjênê Buku Namataja

Kinjênê Buku Namataja tonec gêjac têku lau Israel nêj kinj nêj miñ, tañ kêsêp Samuelnê buku luagêc nañ. Buku tau gêwa tau kêkôc gêja ñasêbu têlêac gebe

1. Môkêlatu 1-2 Salomo kêtú lau Israel to Juda nêj kinj gêjô Dawid su. Dawid gêmác êndu ñamiñ.
2. Môkêlatu 3-11 Salomo gêjam gôliñ lau Israel to ênê kôm ñanô ñamiñ. Ênê kôm towae gebe kêkwê lôm dabuñ anga Jerusalem.
3. Môkêlatu 12-22 Gamêñ Israel gêwa tau kêkôc gêja gamêñ luagêc, sêsam teñ gebe Israel ma teñ gebe Juda. Kinj tañ sêjam gôliñ gamêñ luagêc tonañ nañ, nêj miñ kêsêp môkêlatu tonañ e jagêdêñ têm Jehosapat kêtú kinj anga Juda ma Ahasia gêjam gôliñ Israel.

Kinjênê buku luagêc kêkip kinj samob nêj lêñ tañeñ wamu gêdêñ Anôtôña sa. Kinj, tañ tañeñ wamu Anôtô nañ, sêjam gôliñ lau jagêdêñ ma têtáp kôm ñanô ñajam sa. Mago êsêac, tañ sêjam sakinj gwam to sêbuc dêmôêñ Anôtô nañ, nêj gôliñ gêôc sec sa. Kinj samob, tañ sêjam gôliñ gamêñ gêmu kêpiña nañ, seso Anôtônê jatu. Gamêñ Juda ñakinj ñagêdô sêsô Anôtônê ñagôliñ ñalabu, ñagêdô sêkac tañ su anga Anôtônê.

Lau ñatêkwa toñ teñ nêj miñ kêsêp buku tau amboac tonanjen. Êsêac têtú Apômtaunê jaenwaga. Aêac tasam êsêac gebe Propete. Êsêac sêkêñ puc gêdêñ lau samob ma sêjac jao sakinj gwamña to

tanenpêc. Êsêacnêŋ ŋac towae tenj Elia. Ênê min towae kêsêp môkêlatu 18. Enj to Balnê dabunwaga awenŋsunj gêôc ka taunj anga lôc Karmel gebe Anôto ondoc ŋanô.

Abisag gêjam sakinj Dawid

¹ Gêdêŋ tanj kinj Dawid kêtû ŋamalacanô tenj ma nê jala kêtû taêsam nanj, êsêac sêkwa enj auc ŋa belanŋke, mago malo gêgôm enj ŋapanj. ² Amboac tonanj ênê sakinjwaga sêsôm gêdêŋ enj gebe “O kinj, sensom ŋapalêo tenj êtu aômŋa gebe ênam sakinj aôm ma êtu aômnmê jaomwagao. Enj ênêc awinj aôm oc êjandanj aôm.” ³ Tec sesom awêtakinj ŋajamanô tenj anga gamêŋ Israelŋa samucgenj e têtap awê Sunemŋa Abisag sa ma sêkôc enj dêdêŋ kinj sêja. ⁴ Ma awêtakinj tonanj enj ŋajamanô ma kêtû kinj nê jaomwagao ma gêjam sakinj enj, mago kinj gêjam enj atom.

Adonia gebe êjanŋo lêpônj kinjŋa su

⁵ Dawid agêc Hagit nêŋ latunj Adonia ketoc tau sa ma kêsôm gebe “Aê gabe jatu kinj.” Ma enj kêkôc kareta to lau, tanj sêŋgônj hos ŋaônja nanj, to lau 50 gebe sêlêti sêmunj enj. ⁶ Ma enj tama gêjac jao ma kêtû kênac enj gebe “Kêtû asagenŋa aôm gôgôm gêŋ amboac tonanj” nanj atom. Enj ŋac tolanôanô ŋajam tenj amboac tonanj ma têna kêkôc enj kêdaguc Absalom. ⁷ Adonia gêjam binjalôm gêwiŋ Seruia latu Joab agêc dabunwaga Abiatar ma êsêagêc tédaguc Adonia ma sêjam enj sa. ⁸ Mago dabunwaga Sadok agêc Jehoiada latu Benaia ma propete Natan to Simeï agêc Rei ma Dawid nê sinj sêlêc samob, tanj sejob enj nanj, sêwiŋ Adonia atom.

⁹ Adonia kêkêŋ domba to bulimakao kapoac ma bulimakao ŋalatu, taŋ segeŋ e kêtôp ŋajam naŋ, kêtú da aŋga Poc moacŋa, taŋ géc kêsi Enrogel naŋ, ma kêkêŋ jaen gédêŋ nê lasitêwai, kiŋ latui, samob ma kiŋ nê lau kapôêŋ aŋga Juda gebe têtú ŋacleŋ eŋ. ¹⁰ Mago eŋ kêkêŋ jaen gédêŋ propete Natan agéc Benaia ma siŋsêlêc me lasi Salomo atom.

¹¹ Go Natan kêsôm gédêŋ Salomo têna Batseba gebe “Aôm gôŋô su gebe Hagit latu Adonia kêtú kiŋ ma aêacnêŋ ŋatau Dawid gêjam kauc biŋ tau me masi. ¹² Amboac tonan ômôêŋ ma aê gabe jawa lêŋ teŋ sa êndêŋ aôm gebe ônam taôm to latôm Salomo katômi kêsi. ¹³ Aôm ŋagaôgeŋ ôsô ôndêŋ kiŋ Dawid ôna ma ôsôm êndêŋ eŋ gebe ‘O ŋoc ŋatau kiŋ, aôm kôtôc lêmam gédêŋ nêŋ sakiŋwagao aê ma kôsôm gebe “Aômnêŋ latôm Salomo êtu kiŋ êjô aê su ma êŋgôŋ aêŋoc lêpôŋ” aôm kôsôm me masi. Kêtú asageŋŋa Adonia kêtú kiŋ.’ ¹⁴ Aôm ôsôm biŋ êndêŋ kiŋ ômoa, go aê oc jasô jandanŋuc aôm ma japuc nêŋ biŋ tôŋ.”

¹⁵ Amboac tonan Batseba kêsô kiŋnê balêŋm gêja (kiŋ tau kêtú ŋamalacanô su ma Abisag aŋga Sunem gêjam sakiŋ eŋ). ¹⁶ Batseba gewec ma gêu tau géc kiŋ akaiŋŋa. Ma kiŋ kêtú kênac gebe “Ŋalêlôm kêkac aôm kêtú asageŋŋa.” ¹⁷ Eŋ gêjô eŋ awa gebe “Ŋoc ŋatau, aôm kôtôc lêmam gédêŋ nêŋ sakiŋwagao aê kôkô Apômtau, aômnêŋ Anôtô, laŋônêŋ ma kôsôm gebe ‘Nêŋ latôm Salomo oc ênam gôliŋ êjô aê su ma eŋ oc êŋgôŋ ŋoc lêpôŋ.’ ¹⁸ Ma galoc, ôlic acgom, Adonia kêtú kiŋ, ma aôm kiŋ gôjam kauc gêŋ tau. ¹⁹ Eŋ kêkêŋ bulimakao to ŋalatu, taŋ segeŋ e kêtôp ŋajam naŋ, ma domba taêsam ŋasec kêtú da ma

kêkêꞆ jaen kiꞆ latui samob to dabuꞆwaga Abiatar ma siꞆwaga nêꞆ Ꞇac Ꞇamataꝼa Joab, mago latôm Salomo tec keten en gêwiꝼ atom. ²⁰ O ꝼoc ꝼatau kiꝼ, galoc lau Israel samob sêkêꝼ maten aôm gebe ôsôm êndên êsêac gebe asa êꝼgôn aêꝼoc ꝼatau kiꝼ nê lêpôn êjô aôm su. ²¹ Embe masi oc êndên tan ꝼoc ꝼatau kiꝼ ênêc nê bêc êwiꝼ tamai naꝼ aêagêc latuc Salomo oc atap ꝼagêjô sa.”

²² Gêdên tan en gêjam biꝼgalôm gêdên kiꝼ gêmoa naꝼ, propete Natan gêo lasê. ²³ Ma êsêac sêkêꝼ ꝼawae gêdên kiꝼ tau gebe “Propete Natan tec gêmoa tonec.” Ma gêdên Natan kêsô gêdên kiꝼ gêja naꝼ, en gewec gêdên kiꝼ, lanônô gêdên nom. ²⁴ Ma Natan kêsôm gebe “ꝼoc ꝼatau kiꝼ, aôm oc kêsôm gebe Adonia êtu kiꝼ êjô aê su ma êꝼgôn aêꝼoc lêpôn me masi. ²⁵ Gebe en kêsêꝼ gêja gêdên ocsalô tonec ma kêkêꝼ bulimakao kapoac to ꝼalatu, tan segen e kêtôꝼ ꝼajam naꝼ ma domba taêsam ꝼasec kêtú da ma kêkêꝼ jaen kiꝼ latui ma siꝼwaga nêꝼ ꝼac ꝼamataꝼa Joab ma dabuꝼwaga Abiatar. Ma ôlic acgom, êsêac sen to sênôm sêwiꝼ en ma sêsôm gebe ‘Kiꝼ Adonia êmoaôn. ²⁶ Mago en kêkêꝼ jaen gêdên nêꝼ sakiꝼwaga aê to gêdên dabuꝼwaga Sadok ma Jehoiada latu Benaia agêc latôm Salomo atom. ²⁷ O ꝼoc ꝼatau kiꝼ, aôm kômasaꝼ biꝼ amboac tonaꝼ ma kôkêꝼ ꝼac, tan êꝼgôn ꝼoc ꝼatau nê lêpôn êjô aôm su naꝼ, ꝼawae gêdên nêꝼ sakiꝼwaga aêac atom me.”

Sêkêꝼ Salomo kêtú kiꝼ

²⁸ Go kiꝼ Dawid gêjô Natan nê biꝼ gebe “Ômôêc Batseba êndên aê êmêꝼ.” Amboac tonaꝼ en kêsô gêdên kiꝼ jakêkô en lanônêꝼ. ²⁹ Ma kiꝼ kêtôc lêma to kêsôm gebe “Kêtú Apômtau gêꝼgôn mata jali

ma gêjam aê katuc kêsi gêdêŋ gêŋwapac samobŋa,
³⁰tec jaŋgôm biŋ, taŋ katôc lemoc gêdêŋ aôm gajam
 Apômtau, Israel nêŋ Anôtô laŋô to kasôm gebe
 ‘Nem latôm Salomo ênam gôliŋ êjô aê su êŋgôŋ ŋoc
 lêpôŋ êjô aê’ naŋ oc ŋanô êsa êndêŋ ocsalô tonec.”
³¹Go Batseba gewec laŋôanô gêdêŋ nom ma ketoc
 kiŋ tau sa ma kêsôm gebe “Ŋoc ŋatau kiŋ Dawid
 êmoa teŋgeŋ.”

³²Kiŋ Dawid kêsôm gebe “Ômôêc dabuŋwaga
 Sadok agêc propete Natan ma Jehoiada latu Be-
 naia dêndêŋ aê sêmêŋ.” Amboac tonan êsêac dêdêŋ
 kiŋ tau sêja. ³³Ma kiŋ tau kêsôm gêdêŋ êsêac
 gebe “Akôc nêŋ ŋatau nê sakiŋwaga sêwiŋ amac
 ma akêŋ latuc Salomo êŋgôŋ aê taucŋoc donki ŋac
 akôc eŋ asêp andêŋ bumata Gihon ana. ³⁴Ma
 dabuŋwaga Sadok agêc propete Natan sêniŋ oso eŋ
 anga tonan êtu Israelnêŋ kiŋ. Go anac dauc êtaŋ
 ma amôêc gebe ‘Kiŋ Salomo êmoa teŋgeŋ. ³⁵Go
 amac api andanŋuc eŋ ma eŋ mênêŋgôŋ ŋoc lêpôŋ
 ŋaô gebe eŋ oc êtu kiŋ êjô aê su. Gebe aê kakêŋ
 eŋ kêtú lau Israel to Juda nêŋ gôliŋwaga.” ³⁶Ma
 Jehoiada latu Benaia gêjô kiŋ awa gebe” Biŋŋanô,
 Apômtau, ŋoc ŋatau kiŋ nê Anôtô kêsôm amboac
 tonan. ³⁷Apômtau êmoa êwiŋ Salomo êtôm gêmoa
 gêwiŋ ŋoc ŋatau kiŋ tau ma êŋgôm ênê gôliŋ êtu
 kapôêŋ alêlêc ŋoc ŋatau kiŋ Dawid nê su.”

³⁸Amboac tonan dabuŋwaga Sadok agêc propete
 Natan ma Jehoiada latu Benaia ma lau Keret to
 Pelet sêsêp sêja ma sêkêŋ Salomo gêŋgôŋ kiŋ Dawid
 nê donki ma sêkôc eŋ dêdêŋ bumata Gihon sêja.
³⁹Anga tonan dabuŋwaga Sadok kakôc ŋoplakôp
 katêkwiŋa anga becoho ma geŋ oso Salomo. Go

sêjac dauc kêtañ ma lau samob sêsôm gebe “Kin Salomo êmoa tengeñ.” ⁴⁰ Ma lau samob, tañ tédaguc eñ nañ, sêju gasuc to sêjac oñ ma têtü samuc toñabêlêc kapôêñ, e nom gêôc kêkôc kêtü êsêacnêñ ñaônduñ.

⁴¹ Adonia to nê ñacleñ samob, tañ sêmoa sêwiñ eñ nañ, sêñô biñ tau gédêñ tañ señ moasiñ tau gébacnê. Ma gédêñ tañ Joab gêñô dauc kêtañ nañ, eñ kêtü kênac gebe “Ñaonda aña malac nec ñam amboac ondoc.” ⁴² Gédêñ tañ eñ kêsôm biñ gêmoa nañ, dabuñwaga Abiatar latu Jonatan gêmêñ ma Adonia kêsôm gebe “Ôsô ômôêñ gebe aôm ñac mansañ tec kôkôc ñawae ñajam gômôêñ.” ⁴³ Jonatan gêjô Adonia awa gebe “Aec, gebe ñoc ñatau kin Dawid kêkêñ Salomo kêtü kin. ⁴⁴ Ma kin tau kêsakiñ dabuñwaga Sadok agêc propete Natan ma Jehoiada latu Benaia sêwiñ lau Keret to Pelet ma êsêac sêkêñ eñ gêñgôn kinê donki ñaô ⁴⁵ ma dabuñwaga Sadok agêc propete Natan señ oso eñ kêtü kin aña bumata Gihon ma êsêac sêmu sêpi aña tonañ tolasêgeñ e malac samucgeñ ñadindiñ kêsa. Ñakicsêa tañ amac añô nañ, ñam tau tonañ. ⁴⁶ Salomo jagêñgôn lêpôn kinña. ⁴⁷ Ma kin nê sakiñwaga sêja sêsôm biñ êmoa ñajamña geden aêacnêñ ñatau kin Dawid ma sêsôm gebe ‘Nem Anôtô êwaka Salomo nê ñaê sa êlêlêc aômnêm ma êngôm ênê gôliñ êtu kapôêñ êlêlêc aômnêm su.’ Ma kin tau gêñgôn nê mé ma gewec. ⁴⁸ Ma kêsôm amboac tonec gebe ‘Aê aoc êôc Apômtau, lau Israel nêñ Anôtô, tañ galoc kêkêñ aê galic ña tauc mato-canô gebe ñoc wakuc nêñ ten gebe êngôn ñoc lêpôn nañ.’”

49 Go Adonia nê ŋaclen samob têtakê ma dêdi e sêc êlin-êlin sêja. 50 Ma Adonia kêtêc Salomo. Tec en gêdi jakêkam jabo altarna tônia. 51 Ŋawae gêdên Salomo gebe “Ôlic acgom, Adonia katêc kin Salomo ma en jakêkam jabo altarna tônia ma kêsôm gebe ‘Kin Salomo êtôc lêma sa êndên aê gebe ênac aê ŋa sin atom.’ ” 52 Tec Salomo kêsôm gebe “En embe êwaka tau sa gebe en ŋac ŋanên, go ten êmoasac en môkêlauŋ ten atom. Mago embe têtap ênê sec sa, go en êmac êndu.” 53 Amboac tonan kin Salomo kêsakin lau ma sêkôc en su anga altar. Ma êsêac sêmên, go en gêu tau gêdên kin Salomo. Ma Salomo kêsôm geden en gebe “Ôêc ôndên nêm andu ôna.”

2

Dawid kêjatu Salomo kêtû gêŋ ŋagêdôŋa

1 Gêdên tan Dawid nê noc êmac ênduŋa kêtû dambê nan, en kêjatu latu Salomo ma kêsôm gebe
 2 “Aê oc jasa intêna, nan gêŋ nomŋa samob sêja-sêja nan jana. Ôkô ŋajaŋa ôtôm ŋacgen. 3 Ôŋgôm nêm kôm ŋanêngeŋ êtu Apômtau, aômnêm Anôtôŋa. Ôsa ênê lêŋ ma ôŋgôm ênê jatu to biŋsu ma gôlin ŋanô êsa êtôm teto gêc Mosenê biŋsu gebe ômoa ŋajamgen gebe ôtap nêm kôm to lêŋ samob ŋanânô sa. 4 Gebe Apômtau êŋgôm biŋ, tan gêjac mata gêdên aê nan ŋanô êsa. En gêjac mata biŋ gebe ‘Nêm latômi embe sejop nêŋ lêŋ e sêsêlêŋ semoa aê lanôcnêmŋa ŋanêngeŋ tonjalêlôm samucgen ma tokatun samucgen, go aôm ôpô lêna nêm wakuc ten gebe êŋgôn Israel nêŋ lêpôn êjô aôm nec atom.’

5 “Aôm taôm kôjala gêŊ, taŊ Seruia latu Joab gêgôm gêdêŊ aê ma gêŊ, taŊ eŊ gêgôm gêdêŊ IsraelnêŊ siŊwaga nêŊ siŊsêlêc lanŊwa luagêc, Ner latu Abner agêc Jeter latu Amasa. EŊ gêjac êsêagêc êndu gêdêŊ têm wamaŊa gêjô dec, taŊ êsêagêc sêkêc siŊ gêdêŊ têm siŊŊa naŊ. Ma kêtiŊ lau lanôŊnêm sawa nêŊ dec gi aêŊoc ômbiŊkap to Ŋoc atapa. 6 ÔŊgôm êtôm nêm kauc, mago ôkêŊ êwiŊ gebe eŊ êsêp lamboam êna towamagen atom. 7 Mago ômoasiŊ Ŋac GileadŊa Barsilai latui. Êsêac sêniŊ nêŊ gêŊ sêŊgôŊ nêm tebo gebe êsêac sêmoasiŊ aê amboac tonanŊen gêdêŊ têm, taŊ aê gaêc têwam Absalom su naŊ. 8 Ma Gera latu Simeï, Ŋac BenjaminŊa aŊga Bahurim gêmoa gêwiŊ aôm. Ŋac tonan kêpuc boa aê secanôtêna gêdêŊ bêc, taŊ aê gaja Mahanaim naŊ. Mago gêdêŊ taŊ eŊ kêsêp jagêdac aê aŊga bu Jordan naŊ, aê katôc lemoc eŊ kakô Apômtau lanôŊnêm ma kasôm gebe ‘Aê oc janac aôm êndu Ŋa siŊ atom.’ 9 Mago aôm ôlic eŊ amboac Ŋac tobiŊmê atom. Aôm Ŋac tokauc, aôm kôjala gebe oc ôŊgôm asagen êndêŊ eŊŊa gebe ôkêŊ eŊ êsêp lamboam êna todecgen.”

Dawid gêmac êndu

10 Go Dawid gêc nê bêc gêwiŊ tamai ma sêsuŊ eŊ aŊga Dawidnê malac. 11 Ma têm, taŊ Dawid gêjam gôliŊ Israel naŊ, kêtôm jala 40. EŊ gêjam gôliŊ jala 7 aŊga Hebron ma jala 33 aŊga Jerusalem. 12 Amboac tonan Salomo gêŊgôŊ tama Dawid nê lêpôŊ ma nê gôliŊ kiŊŊa ŊajaŊa kêsa.

Salomonê gôliŊ kiŊŊa kêtu tôŊ

13 Ma Hagit latu Adonia gêdêñ Salomo têna Batseba gêja. Ma awê tau kêsôm gebe “Aôm gômôêñ towamagen me masi.” Ma Adonia kêsôm gebe “Aê gamêñ towama.” 14 Go ñac tau kêsôm gebe “Aê gabe jasôm biñ ten êndêñ aôm.” Ma Batseba kêsôm gebe “Ôsômman.” 15 En kêsôm gebe “Aôm kôjala gebe gôliñ kiñña kêtú aêñoc ma lau Israel samob sêsaê gebe aê jatu kiñ tau. Mago galoc gêñ tonan gêjam tau ôkwi ma gôliñ kiñña kêtú ñoc lasicnê, gebe Apômtau gêgôm amboac tonan.” 16 Ma galoc aêñoc biñ tagenñen gêc gebe jatenñ êndêñ aôm gebe onsenñ ñoc biñ atom.” Batseba kêsôm gêdêñ en gebe “Ôsôm acgom.” 17 En kêsôm gebe “Ônam biñgalôm êndêñ kiñ Salomo, en oc ensenñ aômñem biñ atom, gebe en êkêñ Abisag anga Sunem êndêñ aê janam en êtu ñoc awê.” 18 Batseba kêsôm gebe “Ñjam, aê gabe janam biñgalôm êndêñ kiñ êtu aômña.”

19 Tec Batseba kêsô gêdêñ kiñ Salomo gêja gebe ênam biñgalôm êndêñ en êtu Adoniaña. Ma kiñ tau gêdi sa ma kêpuc en tônia-tônia ma gewec gêdêñ en, go gêñgônia nê lêpônia ma sêkêñ lêpônia ten kêtú kiñ tênaña gêwiñ ma gêñgônia sic gêñgônia kiñ nê anônia. 20 Go en kêsôm gebe “Aê kakôc biñ saun ten gebe jatenñ êndêñ aôm. Onsenñ aê atom.” Kiñ tau gêjô en awa gebe “O tinoc, otenñ acgom. Aê oc jansenñ aôm atom.” 21 Go en kêsôm gebe “Takêñ Abisag anga Sunem êndêñ aôm têwam Adonia ênam êtu nê awê.” 22 Go kiñ Salomo gêjô têna awa ma kêsôm gebe “Kêtú asagenña aôm kotenñ Abisag anga Sunemñagenñ kêtú Adoniaña. Otenñ gôliñ kiñña êtu enña êwiñman. En kêtú aê teocgoc ma dabunwaga Abiatar agêc Seruia latu Joab sêkô jabanñ en.” 23 Ma

kin Salomo kêtôc lêma gêdêŋ Apômtau ma kêsôm gebe “Anôtô êŋgôm gêŋ, taŋ taê gêjam naŋ, êndêŋ aê, mago Adonia êmac êndu êjô nê biŋ tonan. ²⁴ Apômtau kêkêŋ aê gaŋgôŋ tamocnê lêpôŋ ma gêjac m aêŋoc gôlôac kêtôm eŋ gêjac mata naŋ. Kêtu Apômtau gêmoa mata jaliŋa, tec ocsalô tonecgeŋ Adonia êmac êndu.” ²⁵ Amboac tonan kin Salomo kêsakin Jehoiada latu Benaia ma eŋ jagêjac Adonia êndu.

Dabuŋwaga Abiatar agêc Joab têtap nêŋ ŋagêjô sa

²⁶ Ma kin tau kêsôm gêdêŋ dabuŋwaga Abiatar gebe “Ôna Anatot ôndêŋ nêŋ andu gebe gôjac ŋawae gebe aôm ômac êndu, mago aê gabe janac aôm êndu galoc atom gebe aôm kôbalaŋ Apômtau Anôtô nê poac ŋakatapa kôsêlêŋ gômuni aê tamoc Dawid ma gôc gêŋwapac samob gôwiŋ tamoc.” ²⁷ Amboac tonan Salomo kêtin Abiatar gebe êtu Apômtaunê dabuŋwaga êtiam atom, gebe Apômtaunê biŋ ŋanô êsa, taŋ kêsôm kêtui Elinê gôlôac aŋga Silo naŋ.

²⁸ Gêdêŋ taŋ ŋawae kêtap Joab sa naŋ, (gebe Joab kêpuc Adonia tôŋ, mago kêpuc Absalom tôŋ atom) eŋ gêc gêdêŋ Apômtaunê becobo jakêkam jabo altarna tôŋ. ²⁹ Ma êsêac sêsôm ŋawae gêdêŋ kin Salomo gebe “Joab gêc gêdêŋ Apômtaunê becobo gêja ma ôlic acgom, eŋ kêkô kêsui altar.” Tec Salomo kêsakin ŋacjaeŋ teŋ gêdêŋ Joab ma kêtui kênac eŋ gebe “Gôêc gôdêŋ altar gôja katu asageŋŋa.” Joab gêjô eŋ awa gebe gêc gadêŋ Apômtau gebe kêtêc Salomo. Amboac tonan Salomo kasakin Jehoiada latu Benaia ma kêsôm gebe “Ôna ma ônac eŋ êndu.” ³⁰ Amboac tonan Benaia jagêô lasê Apômtaunê becobo ma kasôm gadêŋ Joab gebe “Kin tau kêjatu

gebe ‘Ôsa ômôên.’ ” Mago enj kêsôm gebe “Masi, aê gabe jamac êndu anja tonec.” Go Benaia jakêsôm binj tau gêdên kinj kêtiam ma kêsôm gebe Joab kêsôm amboac tonan ma enj gêjô aê aoc amboac tonec. ³¹ Kinj tau gêjô enj awa gebe “Ôngôm êtôm enj kêsôm. Ônac enj êndu ma ônsun enj. Ma gên tonan êkac tốp su anja aê to tamoc nê gôlôac êtu dec, tan Joab kêkêc sinj njam masinjan. ³² Apômtau êkên enj taunê dec êpi enj tau gebe tamoc Dawid gêjam kauc ma enj gêjac njac gêdên to njam luagêc, tan sêlêlêc enj tau nan, na sinj êndu, sinjwaga Israelna nênj laumata Ner latu Abner agêc Jeter latu Amasa. ³³ Amboac tonan êsêagêc nênj dec êmu naêpi Joab to nê wakuc. Mago Apômtau êkên wama êndên Dawid to nê wakuc ma nê gôlôac to nê lêpôn kinjan endenj tônjen.” ³⁴ Go Jehoiada latu Benaia kêpi gêja ma gêjac Joab êndu. Ma sêsun enj anja enj tau nê andu, tan kêkô gamên sawa nan. ³⁵ Kinj tau kêkên Jehoiada latu Benaia kêtun sinjwaga nênj njac njamatanja gêjô Joab su ma kêkên dabunwaga Sadok gêjô Abiatar su.

³⁶ Go kinj tau kêsakin binj gêdên Simei to gêmôêc enj ma kêsôm gêdên enj gebe “Ôkwê nêman andu tenj êkô Jerusalem ma ômoa tonec ma anja tonec aôm ôwi gamên tonec sinj naôsa gamên tenj atomanô. ³⁷ Taêm ênam njapep, êndên bêc tanj aôm ôsa naolom bu Kidron nan, aôm ômac êndu. Ma dec êpi aôm taôm.” ³⁸ Ma Simei kêsôm gêdên kinj gebe “Binj tanj kôsôm nan, njam. Nêman sakinwaga êngôm êtôm njoc njatau kinj kêsôm.” Amboac tonan Simei gêngôn Jerusalem njasawa njênjen.

³⁹ Mago gêdên tanj jala têlêac gêjanjan nan, Simeinê

gêñôma luagêc sêbôm dêdêñ kiñ Gatña Maka latu Akis sêja. Ma Simeï gêñô ñawae gebe “Gôlicgac me, nêñ gêñôma luagêc jasêmoa malac Gat.” ⁴⁰ Tec Simeï gêdi kêmasañ nê donki ma gêdêñ Akis anga Gat gêja gebe ensom nê gêñôma. Simeï gêja ma kêkôc nê gêñôma anga Gat gêmu gêmêñ. ⁴¹ Salomo gêñô ñawae gebe Simeï anga Jerusalem gêja Gat ma gêmu gêmêñ. ⁴² Tec kiñ tau kêsakiñ biñ gêdêñ Simeï ma gêmôêc eñ ma kêsôm gêdêñ eñ gebe “Aê kakêñ aôm kôtôc lêmam gêdêñ Apômtau ma gajac biñsu aôm atom me. Aê kasôm gêdêñ aôm gebe taêm ênam ñapep, êndêñ bêc tau, tañ aôm ôsa gamêñ teñ ôna nañ, aôm ômac êndu. Ma aôm gajô aê aoc gebe Ñajam, aê ganôgac. ⁴³ Kêtu asageñña aôm gôgôm biñ, tañ kôtôc lêmam gêdêñ Apômtau nañ, to biñsu tañ kakêñ gêdêñ aôm nañ, ñanô kêsa atom.” ⁴⁴ Ma kiñ kêsôm gêdêñ Simeï gebe “Aôm taôm kôjala gêñ sec samob, tañ aôm gôgôm gêdêñ aê tamoc Dawid. Galoc Apômtau êkêñ aômñem sec êpi aôm taôm môkêmapac. ⁴⁵ Mago eñ oc ênam mec kiñ Salomo ma Dawidnê lêpôñ êkô ñajaña ma êkô Apômtau lañônêmña enden tòngeñ.” ⁴⁶ Ma kiñ tau kêjatu Jehoiada latu Benaia, tañ kêsa gêja ma gêjac Simeï êndu.

Gêdêñ tonañ gôlin kiñña gêc Salomo lêma kêtu tôñ.

3

Salomo gêjam Parao latuo kêtu nê awê

¹ Go Salomo kêmoatin poac gêwiñ lau Aigup-tunêñ kiñ Parao ma gêjam Parao latuo kêtu nê awê ma kêkôc eñ jagêñgôn Dawidnê malac acgom, e

en gêjac dabin̄ tau nê andu kapôêŋ to Apômtaunê lôm dabuŋ ma tunbôm, taŋ kêgi Jerusalem auc naŋ, ŋakôm. ² Mago lau sêkêŋ da an̄ga gamêŋ ŋabau ŋapaŋ gebe gêdêŋ ŋasawa tonaŋ sêkwê andu teŋ kêtū Apômtaunê ŋaêŋa su atom tagen̄. ³ Mago Salomo têtac gêwiŋ Apômtau ma kêsêlêŋ kêtôm tama Dawid nê ŋagôlin̄, tagen̄ en̄ kêkêŋ da to gêsôb jadauŋ an̄ga gamêŋ ŋabau gêwiŋ.

Salomo nê da to mec an̄ga Gibeon

⁴ Gêdêŋ ŋasawa teŋ kin̄ gêja Gibeon gebe êkêŋ da an̄ga tonaŋ, gebe gamêŋ tonaŋ kêtū gamêŋ ŋabau towae kapôêŋ kêlêlêc. Salomo kêkêŋ daja 1,000 an̄ga altar tonaŋ. ⁵ An̄ga Gibeon Apômtau geoc tau lasê gêdêŋ Salomo ŋa mê gêdêŋ gêbêc ma Anôtô kêsôm gebe “Oteŋ gêŋ teŋ, taŋ jakêŋ êndêŋ aôm naŋ.” ⁶ Salomo kêsôm gebe “Aôm kômoeŋ nêŋ sakin̄waga aê tamoc Dawid ŋanôgeŋ gebe en̄ kêsêlêŋ gêmoa aôm laŋômnêŋ tobiŋgêdêŋ ma laŋônêŋ sawagen̄. Ma aôm gôjac têku nêŋ moasiŋ tonaŋ ma kôkêŋ latu, taŋ galoc gêŋgôŋ ênê lêpôŋ naŋ, gêdêŋ en̄. ⁷ O Apômtau, ŋoc Anôtô, galoc aôm kôkêŋ nêŋ sakin̄waga kêtū kin̄ gêjô aê tamoc Dawid su, mago aê amboac ŋapalê sauŋ teŋ tec gamoa. Aê kapô lêna lêŋ jasa to jasô janaŋa. ⁸ Ma nêŋ sakin̄waga aê kakô nêŋ lau, taŋ aôm kôjaliŋ sa naŋ, ŋalêlôm. Êsêac lau-m kapôêŋanô e ŋac teŋ êtôm êsa êsêac sa to êsam nêŋ ŋanamba lasê êŋgôm êtôm atom. ⁹ Amboac tonaŋ ôkêŋ ŋalêlôm tokauc êndêŋ nêŋ sakin̄waga aê gebe janam gôlin̄ nêŋ lau ŋapep to jajala ŋajam to sec gebe asa êtôm gebe ênam gôlin̄ nêŋ lau-m kapôêŋ tonec.”

10 Apômtau gêŋô biŋ, taŋ Salomo keteŋ nan ŋajam. 11 Ma Anôtô kêsôm gêdêŋ eŋ gebe “Aôm koteŋ gêŋ tonan ma koteŋ kêtû ômoa nom e ŋêŋgeŋ me ôtap awa taêsam sa me ôku nêŋ ŋacjo tulunja nec atom. Mago koteŋ mêtê tokaucŋa gebe ôjala gêŋ ŋajam to gêdêŋja. 12 Tec ôlic acgom, galoc aê jaŋgôm biŋ, taŋ koteŋ nan, ŋanô êsa. Ôlic acgom, aê oc jakêŋ ŋalêlôm tokauc, taŋ êjala biŋ naêndêŋgeŋ êndêŋ aôm. Ŋac teŋ kêtap ŋalêlôm amboac tonan sa gêmuŋ aôm atom ma teŋ oc êndaŋguc aôm atom amboac tonanŋeŋ. 13 Ma gêŋ taŋ koteŋ atom nan, aê gabe jakêŋ êndêŋ aôm amboac tonan. Aê oc jakêŋ awamata to waem, taŋ kiŋ teŋ kêtap sa atom tageŋ nan. 14 Ma aôm embe ôsa aêŋoc lêŋ ma ojop ŋoc ŋagôliŋ to biŋsu êtôm tamam Dawid kêmasan nan, go aê gabe janac têku nêŋ têŋ ômoa matam jaliŋa ŋêŋgeŋ êwiŋ.”

15 Ma Salomo mata gêlac ma gêlic gebe gêc mê teŋ. Go eŋ gêmu gêja Jerusalem ma jakêkô Apômtaunê poac ŋakatapa ŋanêŋja ma kêkêŋ daja to dawama ma geno moasiŋ kapôeŋ teŋ kêtû nê sakiŋwaga samobŋa.

Salomo kêmetôc biŋ ŋawapac teŋ

16 Gêdêŋ tonan mockainjo luagêc dêdêŋ kiŋ sêja ma sêkô eŋ laŋônêŋ. 17 Ma awê teŋ kêsôm gebe “O ŋoc ŋatau, ôŋô acgom. Aêagêc awê tonec aŋgôŋ andu tageŋ. Eŋ gêmoa ma aê kakôc ŋapalê teŋ. 18 Bec télêac gêjaŋa, gocgo eŋ kêkôc teŋ kêdaguc. Aêagêc aŋgôŋ awiŋ tauŋ ma teŋ gêmoa andu tau gêwiŋ atom. Aêagêc tauŋgeŋ tec amoa. 19 Gêdêŋ gêbêc teŋ awê tonec nê ŋapalê gêmac êndu gebe eŋ gêsac eŋ êndu. 20 Ma eŋ gêdi gêdêŋ gêbêcauc

ma k  k  c   oc   apal   su an  a a   g  d  n taŋ n  m sakin  wagao g  c su naŋ, ma k  k  n g  l   tau n   su ma ketoc n     apal     amat   g  c g  wiŋ a  . ²¹ G  d  n b  b  c gadi sa gebe jak  n su   oc   apal   e galic gebe eŋ g  mac   ndu su. Mago g  d  n b  b  c, g  d  n taŋ kasala eŋ   apep naŋ, a   kajala gebe   oc latuc, taŋ kak  c naŋ atom.” ²² Mago aw   teŋ k  s  m gebe “Masi, a  noc   apal   mata jali ma aômnêm   apal     amat  .” Ma aw     amataŋa k  s  m gebe “Masi, aômnêm   apal   g  mac   ndu ma mata jali a  noc.”   s  ag  c s  s  m amboac tonan s  moa kin laŋ  n  m  a.

²³ Go kin tau k  s  m gebe “Aw   teŋ k  s  m   apal  , taŋ g  moa mata jali tonec naŋ, a  noc ma a  m lat  m g  mac   ndu mat  geŋ. Ma aw   teŋ k  s  m gebe Masi, aômnêm   apal   g  mac   ndu ma a   latuc tec mata jali g  moa.” ²⁴ Ma kin kas  m gebe “Ak  c siŋ teŋ   nd  n a  .” Amboac tonan s  k  c siŋ teŋ d  d  n kin s  ja. ²⁵ Ma kin tau k  s  m gebe “As  l     apal   mata jali   k  c   na luagêc ma ak  n   amakeŋ   nd  n aw   teŋ ma   amakeŋ   nd  n teŋ.” ²⁶ Go aw  , taŋ n   latu mata jali g  moa naŋ, ta   wal   n     apal   ma k  s  m g  d  n kin gebe “O   oc   atau,   nac   apal     ndu atom, eŋ mata jaligen   nd  n aw   tonan.” Ma aw   teŋ k  s  m gebe “  apal     tu a  noc to   n   atom, as  l  maŋ.” ²⁷ Go kin tau g  j     s  ag  c awen ma k  s  m gebe “Anac   apal     ndu atom, ak  n eŋ tomata jaligen   nd  n aw     amataŋa gebe eŋ   apal   t  na.” ²⁸ Israel samob s  ŋ   m  t  c tonan, taŋ kin tau k  m  t  c naŋ,   awae ma   s  ac t  t  c n  n kin gebe   s  ac s  jala gebe An  t  n   kauc g  wiŋ eŋ ma k  m  t  c biŋ jag  d  ngeŋ.

4:1-34 M  k  latu tonec k  sa Salomon   laumata

towae sa, taŋ sêjam sakinj sêmoa Salomo ŋalabu naŋ. Sêwa Salomo nê awa sa ma kêsôm binj kêtû Salomonê kauc towae kapôêŋja.

5

Salomo kêmasaŋ tau gebe êkwê lôm dabuŋ

¹ Gêdêŋ taŋ kinj Tirusŋa Hiram gêŋô gebe seŋ oso Salomo kêtû kinj gêjô tama su naŋ, eŋ kêsakinj nê sakinjwaga gêdêŋ Salomo gebe Hiram têtac gêwiŋ Dawid ŋapaŋ. ² Ma Salomo kêsakinj binj gêdêŋ Hiram gebe ³ “Aôm kôjala gebe aê tamoc Dawid kêtôm gebe êkwê nê Apômtau Anôtô nê ŋaê ŋaandu teŋ atom gebe siŋ to ŋacjo kêgi eŋ auc e Apômtau kékêŋ êsêac sêsô eŋ akainj ŋalabu. ⁴ Mago galoc Apômtau, ŋoc Anôtô, kékêŋ wama gêdêŋ aê aŋga gamêŋ makeŋ-makeŋ ma ŋacjo me gêŋwapac teŋ sêmoa atom. ⁵ Amboac tonaj aê gabe jakwê andu Apômtau, aêŋoc Anôtô nê ŋaê ênêcŋa teŋ kêtôm Apômtau kêsôm gêdêŋ aê tamoc Dawid gebe ‘Aôm latôm, taŋ aê gabe jakêŋ êŋgôŋ nêŋ lêpôŋ kinjŋa êjô aôm su naŋ, eŋ êkwê andu teŋ êtu aêŋoc ŋaêŋa.’ ⁶ Tec ôjatu gebe sêsap kaseda aŋga Lebanon êtu aêŋa. Aêŋoc sakinjwaga sênam aôm nêŋ sakinjwaga sa. Ma aê oc janam ôli aôm êtu nêŋ sakinjwagaŋa êtôm aôm ôsam êndêŋ aê. Gebe aôm kôjala gebe ŋac teŋ gêmoa aêac ŋalêlôm, taŋ kêjala kôm sêsap kaŋa kêtôm lau Sidonŋa naŋ atom.”

⁷ Gêdêŋ taŋ Hiram gêŋô Salomonê binj naŋ, eŋ kêtû samuc ŋanôgeŋ ma kêsôm gebe “Ocsalô tonoc aoc êoc Apômtau gebe kékêŋ latu tokauc teŋ gêdêŋ Dawid gebe ênam gôliŋ lau towae tonaj.” ⁸ Ma Hiram kêsakinj binj gêdêŋ Salomo ma kêsôm gebe “Aê

ganô biŋ, taŋ kôsakiŋ gêdêŋ aê naŋ. Aê katôm gebe janġôm gêŋ samob, taŋ ŋalêlôm kêkac aôm kêtû kaseda to katêŋŋa naŋ, ŋanô êsa. ⁹ Aêŋoc sakiŋwaga oc sêkôc ka tau anġa Lebanon sêsêp gwêc sêna. Go jambec kwambôŋ gebe êpoac ma sênam sêmoa gwêcgeŋ sêna gamêŋ, taŋ aôm ôsôm naŋ, ma aê jajatu lau gebe sêndim ŋao su anġa tonan ma aôm ôtap ka tau sa. Go aôm ôŋġôm biŋ, taŋ taêc gêjam naŋ, ŋanô êsa ma ôkêŋ gêŋ taniŋŋa êndêŋ aêŋoc gôlôac to lau.” ¹⁰ Amboac tonan Hiram kêkêŋ kaseda to katêŋ samob gêdêŋ Salomo kêtôm eŋ keten, ¹¹ ma Salomo kêkêŋ polom ŋanô talu 20,000 kêtû gêŋ taniŋŋa gêdêŋ Hiram nê gôlôac to nê lau ma niptêkwi gasuc kêtôm 20,000. Salomo kêkêŋ gêŋ tonan gêdêŋ Hiram kêtôm jalagen. ¹² Apômtau kêkêŋ kauc gêdêŋ Salomo kêtôm eŋ gêjac mata. Ma wama gêc Hiram agêc Salomo ŋasawa, ma êsêagêc sêmoatiŋ poac teŋ sêwiŋ tauŋ.

¹³ Kiŋ Salomo kêkac lau Israel gebe sêkêŋ ŋacwaga kêtû kômŋa. Ma lau tau nêŋ namba tau kêtôm 30,000. ¹⁴ Ma eŋ kêsakiŋ êsêac sêja Lebanon, 10,000 sêjô tauŋ-sêjô tauŋ kêtôm ajôŋgeŋ. Sêmoa ajôŋ teŋ anġa Lebanon ma ajôŋ luagêc anġa nêŋ malacmôkê. Adoniram gêjam gôliŋ lau kômŋa tonan. ¹⁵ Salomo kêkôc lau 70,000 amboac tonan kêtû sêbalaŋ wabaŋa ma 80,000 kêtû sêsap poc anġa gamêŋ lôcŋa. ¹⁶ Ma Salomo kêkêŋ lau 3,300 têtû gejobwaga kômŋa, taŋ sêjatu lau kômŋa. ¹⁷ Salomo kêjatu ma êsêac sêkôc poc ŋajamanô kapôêŋ-kapôêŋ sêmêŋ gebe êtu nomban lôm dabuŋŋa. ¹⁸ Amboac tonan Salomo agêc Hiram nêŋ lau sêkwêwaga sêwiŋ lau Gebalŋa sêsap to sêpa ka to poc gebe

sêkwê andu tau.

6

Salomo kêkwê Apômtaunê lôm

¹ Jala 480 gêjaŋa su gêdêŋ taŋ lau Israel sêwi gamêŋ Aiguptuŋa siŋ sêsa sêmêŋ naŋ, ma Salomo gêjam gôliŋ Israel jala aclê su. Gêdêŋ jala tonanŋ ŋaajôŋ kêtû luagêcŋa, taŋ sêsam gebe Siw naŋ, Salomo gêjac m gebe êkwê Apômtaunê lômŋa. ² Lôm tau, taŋ kiŋ Salomo kêkwê kêtû Apômtaunŋa naŋ, ŋadôŋ amboac tonec gebe ŋalêsiniŋa kêtôm saka samuc 15, ŋatakôcŋa kêtôm saka 5 ma ŋaatêkwa kêtôm saka 8. ³ Ma andu seleb, taŋ gêc anduanô tau ŋanêmŋa naŋ, ŋadôŋ saka 5, kêtôm lôm tau ŋakalopawa ma kêdaguc sagiŋ baliŋ anduanôŋa kêtôm ŋadôŋ saka samuc 2 ma ŋasêku. ⁴ Anŋa lôm tau ŋasagiŋ êsêac sêkêŋ katam saunŋ ŋagêdô gêc talic saunŋ anŋa awêŋa, mago kêsô gedec anŋa lêlômŋa. ⁵ Eŋ gêjac têku lômanô tau ŋasagiŋ baliŋ makenŋ ma ŋakalopawa ŋamuŋa amboac tonanŋeŋ. Ma kêkwê ŋadenŋ têtêac tobalêm-tobalêm.

⁶ Nadêŋ ŋalabuŋa ŋakalopawa kêtôm ŋadôŋ saka samuc tagenŋ. Denŋ kêtû luagêcŋa kêtôm ŋadôŋ saka samuc tenŋ to ŋasêku lêmatuc tenŋ, ma denŋ kêtû têtêacŋa ŋadôŋ saka tenŋ ma ŋamakenŋ. Eŋ kêkêŋ dembonŋêdô kêtû baliŋ gêc kwananŋeŋ gebe sênac têku gêŋ sêmoa dêmôêŋagenŋ.

⁷ Gêdêŋ taŋ sêkwê lôm naŋ, êsêac sêkôc poc, taŋ sêpa sêmoa gamêŋ sêkôc pocŋa kwananŋeŋ su naŋ. Tec gêdêŋ taŋ sêkwê lôm dabunŋ sêmoa naŋ, lau sêŋô hama me ki me waba kômŋa ŋakicsêa tenŋ atom.

⁸ Lôm tau nadenŋ namatanŋ nakatam gêc lôm dabunŋ namakenŋ gêmu kêsêpŋa. Anŋa tônê têcware tenŋ kêpi denŋ kêtû luagêcŋa ma têcware tenŋ kêpi anŋa tônê jagêdêŋ denŋ kêtû têlêacŋa. ⁹ Amboac tonanŋ Salomo kêkwê lôm tau e gêbacnê ma enŋ kêmasanŋ masac jaba nâŋa nâ gamêntêkwa to katapa kaseda. ¹⁰ Enŋ kêkwê natêku kêgi lôm auc. Natêku tau gêmu kêpiŋa amboac saka samuc tagenŋ ma gamêŋ têkwa kaseda kêtû nawalô tenŋ jagêdinŋ natêku tau tônŋ taminŋ anduanô tau.

¹¹ Ma Apômtaunê binŋ gêdêŋ Salomo gebe ¹² “Aôm embe ôsêlêŋ êtôm ŋoc jatu to ômansanŋ ŋoc ŋagôlinŋ samob ma tanŋam wamu ŋoc binŋsu to ôsa lêŋ êtôm tonanŋ, go janŋôm ŋoc binŋ, tanŋ gajac mata gêdêŋ tamam Dawid nanŋ, nânô êsa êpi aôm. ¹³ Aê wacjanŋgôn lau Israel nâlêlôm anŋa lôm, tec kôkwê gômoa nec, ma jawi ŋoc lau Israel sinŋ atomanô.” ¹⁴ Go Salomo kêkwê lôm e gêjac dabinŋ.

Sêmasanŋ lôm dabunŋ nâlêlômŋa

¹⁵ Enŋ kêkwa saginŋ nâlêlômŋa auc nâ katapa kaseda anŋa masac nâlabuŋa e gêdinŋ kêsô ŋagadê nâŋa. Enŋ kêkwa masac nâlabuŋa tau nâ katapa katêŋ. ¹⁶ Anŋa lôm nâlêlômŋa enŋ gêjam dôŋ saka samuc lemenŋ tenŋ anŋa saginŋ namuŋa ma kêpinŋ ŋasawa tonanŋ auc anŋa masac nâlabuŋa e jagêdêŋ masac jaba nâŋa nâ katapa kaseda. Balêm tonanŋ kêtû Gamêŋ Dabuŋanô tau. ¹⁷ Gamêŋ Dabuŋ, tanŋ gêc Gamêŋ Dabuŋanô tau nânêŋŋa nanŋ, balinŋ amboac nâdônŋ saka 10. ¹⁸ Anŋa lôm nâlêlôm talic poc tenŋ atomanô, sêkwa saginŋ auc nâ kasedagenŋ. Ma sêsap walô to nâola gêjac lêtêŋ ŋakatu gêjam katapa tau auc. ¹⁹ Enŋ kêmasanŋ gamêŋ Dabuŋanô

tau gêc andu ñalêlôm tau gebe etoc Apômtaunê poac ñakatapa êkô tonañ. ²⁰ Gamêñ Dabuñanô tau ñasagin baliñ kêtôm saka samuc 5, ñakalopawa kêtôm saka samuc 5 ma ñasawa, tañ geñ masac ñalabu to ñaôña gêngic nañ, kêtôm saka samuc 5 amboac tonañgeñ. Ñalêlôm tau Salomo kêkwa auc samucgeñ ña gold ma kêmasañ altar teñ ña kaseda. ²¹ Ma Salomo kêkwa andu ñalêlôm auc ña gold. Ma gêjac balan Gamêñ Dabuñanô tau ña kapoacwalô gold. ²² Ma Salomo kêkwa andu ñalêlôm samucgeñ auc ña gold e gêbacnê, ma altar, tañ kêtôm Gamêñ Dabuñanô tau ñalêlôm nañ, amboac tonañgeñ.

²³ Anğa Gamêñ Dabuñanô tau ñalêlôm eñ kêtôm ka katêkwi ñadambê luagêc ma kêsap kêtû añela kerub ñakatu luagêc. Ñakatu tau baliñ kêtôm saka luagêc ma ñasêku lulugeñ. ²⁴ Kerub tau nê magê tañ kêtôm saka samuc teñ ma ñasêku ma magê ñamakeñ kêtôm tonañgeñ. Ma ñasawa, tañ geñ añela teñ nê magê luagêc gêngic nañ, kêtôm saka luagêc ma ñasêku. ²⁵ Kerub teñ baliñ kêtôm saka luagêc amboac tonañgeñ. Kerub ñakatu lulugeñ ñadôñ to ñalanô kêtôm tau. ²⁶ Ñakatu lulugeñ baliñ kêtôm saka luagêc ma ñasêku kêtôm taugêñ. ²⁷ Eñ ketoc kerub tonañ sêkô Gamêñ Dabuñanô tau. Kerub nêñ ñamagê gêlam e teñ nê ñamagê gêdiñ sagiñ ñamakeñ. Ma teñ nê gêdiñ sagiñ ñamakeñ ôñêña. Êsêagêc nêñ ñamagê ñamakeñ gêdiñ tau anğa andu tau ñaluñgeñ. ²⁸ Ma eñ kêtôm añela kerub tau auc samucgeñ ña gold.

²⁹ Eñ kêsap kerub to nip ma ñaola ñakatu e gêjam andu ñasakin samob auc ³⁰ ma kêtôm masac balêm luagêcña tonañ auc ña gold.

³¹ Eŋ kêmasaŋ katam Gamêŋ Dabuŋanôŋa ŋa katapa katêkwiŋa. Katam tau ŋakêclêsu lemenŋeŋ. ³² Eŋ kepeŋ kerub to nip ma ŋaola gêjac lêtêŋ ŋakatu gêjam katam lulugeŋ auc ŋa gold. Ma gold kêpi kerub ma nip ŋakatu amboac tonanŋeŋ.

³³ Eŋ kêmasaŋ Gamêŋ Dabuŋŋa ŋasacgêdô ŋakatam têkê-têkê ŋa katapa katêkwiŋa aclê. ³⁴ Eŋ kêmasaŋ katam luagêc ŋa katêŋ. Katam luagêc tonanŋ talêc su dandibgeŋ. ³⁵ Ma eŋ kêsap kerub to nip ma ŋaola gêjac lêtêŋ ŋakatu gêjam katam auc ma kêkwa ŋakatu samob auc ŋa gold e napep. ³⁶ Ma eŋ kêboa tunbôm kêgi malacluŋ ŋalêlômŋa auc. Eŋ kêkêŋ poc dênaŋ télêac-têlêac, taŋ sêpa ŋatip kêsa nanŋ, gêsac tau ŋaô ma kêkêŋ kaseda kêtu tunŋ tau ŋakanô.

³⁷ Gêdêŋ jala katu aclê ŋaajôŋ Siw êsêac sêkêŋ Apômtaunê andu tau ŋanombaŋ. ³⁸ Ma gêdêŋ jala kêtu 11ŋa ŋaajôŋ Bul, taŋ kêtu jala ŋaajôŋ 8ŋa nanŋ, êsêac sêjac dabiŋ gêŋ samob, taŋ gêjac andu tau ŋawae nanŋ, kêtôm sêmasaŋ kwananŋeŋ. Amboac tonanŋ Salomo kêkwê lôm dabuŋ kêtôm jala 7, go gêjac dabiŋ ŋakôm. * †

7:1-51 Môkêlatu tonec gêwa Salomonê andu, taŋ kêkwê kêtu eŋ taunŋa nanŋ sa to gêŋ ŋagêdô, taŋ sêmasaŋ ŋa kopa kêtu lôm dabuŋŋa nanŋ. (Eŋlis sêsam gebe Siliŋ).

8

Salomo kêkôc poac ŋakatapa gêmêŋ lôm dabuŋ

* **6:38:** Saka tageŋ kêtôm 1.8 meta. † **6:38:** Masac jaba sêsabaŋ demboŋ to lêlôm, me lêsa to salôm

¹ Go Salomo kêkalem gejobwaga Israelŋa to lau Israel nêŋ gôlôacmôkê nêŋ laumata samob sêpi tagen sêmêŋ gêdêŋ en anŋa Jerusalem gebe sêkôc Apômtaunê poac ŋakatapa anŋa Dawidnê malac, taŋ sêsam gebe Sion naŋ, sêpi lôm dabuŋ sêna.

² Gêdêŋ ajônŋ kêtû 7ŋa ŋaê Etanim ŋacwaga Israelŋa samob sêkac taunŋ sa dêdêŋ kiŋ Salomo jasêlic ombec.

³ Gêdêŋ taŋ gejobwaga Israelŋa samob sêô lasê su naŋ, dabuŋwaga sêôc poac ŋakatapa sa.

⁴ Dabuŋwaga to lau Lewi sêbalaŋ Apômtaunê poac ŋakatapa to becobo takac saŋa ma laclu samob, taŋ gêc becobo ŋalêlôm naŋ, sêpi sêja.

⁵ Ma kiŋ Salomo to gôlôac Israelŋa samob, taŋ sêkac taunŋ sa dêdêŋ en naŋ, sêkô poac ŋakatapa nêmŋa ma sêkêŋ bulimakao to domba kêtû da. Teŋ kêtôm gebe êsa bulimakao to domba nêŋ namba sa atom.

⁶ Go dabuŋwaga sêkôc Apômtaunê poac ŋakatapa sêja lôm dabuŋ ŋaGamêŋ Dabuŋanô tau ma tetoc kakô kerubnêŋ magê ŋalabu.

⁷ Kerub sêlam nêŋ magê kêpi poac ŋakatapa ŋamala kêtôm sêjam ajuŋ poac ŋakatapa to ta.

⁸ Ma ta tau kêsa baliŋ sêlic ŋatêpôê anŋa Gamêŋ Dabuŋ, taŋ gêc Gamêŋ Dabuŋanô tau ŋanêmŋa naŋ, mago sêlic anŋa awêŋa atom. Ma ta tau sêc tonanŋ e gêdêŋ galoc.

⁹ Gêŋ teŋ kêsêp poac ŋakatapa ŋalêlôm atom, poc tapa luagêcgenŋ, taŋ Mose kêkêŋ kêsêp anŋa lôc Horeb naŋ. Anŋa tônê Apômtau kêmoatiŋ poac gêwiŋ lau Israel gêdêŋ taŋ êsêac sêsa anŋa gamêŋ Aiguptu sêmêŋ naŋ.

¹⁰ Ma gêdêŋ taŋ dabuŋwaga sêsa anŋa Gamêŋ Dabuŋ sêmêŋ naŋ, tao teŋ gêjam Apômtaunê lôm dabuŋ auc.

¹¹ Tec dabuŋwaga têtôm gebe sêkô ma sênan sakiŋ kêtû tao tonanŋa atom, gebe Apômtaunê

ŋawasi gêjam lôm dabuŋ auc.

Salomo kêsôm biŋ gêdêŋ lau

¹² Go Salomo kêsôm gebe

“Apômtau kêkêŋ oc kêkô umbon,
mago kêsôm gebe eŋ tau êŋgônŋ gamêŋ ŋakesec.

¹³ Aê kakwê nêŋ andu dabuŋ teŋ,
nêŋ malam teŋ gebe ômoa endeŋ tônŋeŋ.”

¹⁴ Go kiŋ tau kêkac tau ôkwi gêdêŋ lau Israel samob,
taŋ sêkô naŋ, ma gêjam moc êsêac ¹⁵ ma eŋ kêsôm
gebe “Aê aoc êôc Apômtau, lau Israel nêŋ Anôtô,
taŋ lêma gêgôm biŋ, taŋ gêjac mata gadêŋ aê tamoc
Dawid ŋa awasuŋ naŋ, ŋanô kêsa. Eŋ kêsôm gebe
¹⁶ ‘Gêdêŋ bec, taŋ aê kakôc ŋoc lau Israel sêsa
aŋga Aiguptu sêmêŋ naŋ, aê kajaliŋ malac teŋ aŋga
Israel nêŋ toŋ samob sa gebe sêkwê andu teŋ ŋoc
ŋaê ênêcŋa atom, mago aê kajaliŋ Dawid sa gebe
ênam gôliŋ ŋoc lau Israel.’ ¹⁷ Ma aê tamoc Dawid
taê gêjam gebe êkwê Apômtau, Israelnêŋ Anôtô,
nê ŋaê ŋaandu teŋ. ¹⁸ Mago Apômtau tau kêsôm
gêdêŋ aê tamoc Dawid gebe ‘Aôm taêm gêjam gebe
ôkwê andu teŋ êtu aêŋoc ŋaêŋa naŋ, ŋajam gebe
taêm gêjam ŋabiŋ tau gêc nêŋ ŋalêlôm, ¹⁹ mago
aôm oc ôkwê andu tau atom, tageŋ nêŋ latôm, taŋ
têna êkôc eŋ naŋ, eŋ êkwê andu êtu aêŋoc ŋaêŋa.’
²⁰ Galoc Apômtau gêgôm nê biŋ, taŋ gêjac mata
naŋ, ŋanô kêsa gebe aê gadi gajô tamoc Dawid su
ma gaŋgônŋ lêpônŋ Israelŋa katôm biŋ, taŋ Apômtau
gajac mata naŋ, ma kakwê andu tau kêtû Apômtau,
Israelnêŋ Anôtô nê ŋaêŋa. ²¹ Ma kakêŋ ŋamala teŋ
katu katapa, taŋ Apômtaunê poac, taŋ eŋ kamoatiŋ
gêwiŋ aêacnêŋ tamenŋi gêdêŋ eŋ kêkôc êsêac sasa
aŋga gamêŋ Aiguptu sêmêŋ naŋ kêsêp.”

Salomo keteŋ mec

²² Go Salomo jakêkô Apômtaunê altar nêmnja lau Israel samob sêlic ma eŋ gêlam lêma gêdêŋ undambê ²³ ma keteŋ mec gebe “O Apômtau, Israelnêŋ Anôtô, anôtô teŋ kêtôm aôm gêmoa undambê ŋaôŋa me nom ŋalabu ŋa atom. Aôm gojob poac ma kôtôc nêmn têtmac gêwiŋ teŋgeŋŋa gêdêŋ nêmn sakiŋwaga, taŋ sêsa nêŋ lêŋ sêmoa aôm laŋômnêmn tonêŋ ŋalêlôm samucgeŋ naŋ. ²⁴ Aôm taêm gêjam biŋ, taŋ kôsôm gêdêŋ aê tamoc, nêmn sakiŋwaga Dawid naŋ ŋapaŋ. Biŋŋanô, aôm kôsôm ŋabiŋ ŋa awamsuŋ ma gôgôm ŋanô kêsa ŋa lêmam gêdêŋ ocsalô tonec. ²⁵ O Apômtau, Israelnêŋ Anôtô, ôŋgôm biŋ, taŋ gôjac mata gêdêŋ nêmn sakiŋwaga aê tamoc Dawid naŋ ŋanô êsa. Aôm kôsôm gebe ‘Aôm latôm embe ejop tagen tonec gebe êsa nê lêŋ êmoa aê laŋôcnêmnja êtôm aôm taŋam wamu gômoa aê laŋôcnêmnja, go aôm ôpô lêna nêmn ŋac teŋ êmoa aê laŋôcnêmnja gebe êŋgôŋ lêpôŋ Israelŋa atom.’ ²⁶ O Israelnêŋ Anôtô, amboac tonan ōnac dabiŋ nêmn biŋ, taŋ kôsôm gêdêŋ nêmn sakiŋwaga aê tamoc Dawid naŋ.

²⁷ “Mago Anôtô oc êŋgôŋ nom biŋŋanôgeŋ me masi. Alic acgom, undambê to undambê ŋaôŋa samucgeŋ kêtôm aôm atom, ma andu tecenec kakwê su naŋ, oc êtôm atom amboac tonanŋeŋ. ²⁸ Mago o Apômtau, ŋoc Anôtô, mênjôkêŋ taŋam nêmn sakiŋwaga aê ŋoc mec to ŋoc biŋ, taŋ aê kateŋ naŋ. Ôŋô môêc to mec, taŋ nêmn sakiŋwaga aê kateŋ gêdêŋ aôm gêdêŋ galoc. ²⁹ Ma nêmn matam ê andu tonec êndêŋ êmbêc to elenŋ, malac tau, taŋ kôsôm biŋ kêpi gebe ‘Aêŋoc ŋaê oc ênêc tonec’ naŋ, gebe

aôm ôkêŋ taŋam mec, taŋ nêŋm sakiŋwaga aê katerŋ aŋga gamêŋ tonec naŋ. ³⁰ Ma ôkêŋ taŋam biŋ, taŋ nêŋm sakiŋwaga to nêŋm lau Israel asuŋ êndêŋ aôm aŋga gamêŋ tonec êndêŋ taŋ atenŋ mec êndêŋ aôm naŋ. Ôkêŋ taŋam aŋga undambê, gamêŋ taŋ gôŋgôŋŋa ma embe ôŋô, go ôsuc ôkwi.

³¹ “Embe ŋac tenŋ êŋgôm sec êndêŋ nê ŋac jabaŋ enŋa ma têtû kênac enŋ gebe êtôc lêma ma en mênêtôc lêma êkô nêŋm altar nêŋmŋa aŋga andu tonec, ³² go ôŋô aŋga undambê ma ômêtôc nêŋm sakiŋwaga. Ôkêŋ ŋac tobiŋ nê sec êpi enŋ tau môkêapac ma ônam ŋac gêdêŋ sa ma ôpuc nê biŋ tôŋ ma ôkêŋ ŋagêjô êtôm nê biŋgêdêŋ.

³³ “Embe ŋacjo sêku nêŋm lau Israel tulu êtu sêgôm sec gêdêŋ aômŋa naŋ, ma êsêac sênam tauŋ ôkwi êndêŋ aôm êtiam to tetoc nêŋm ŋaê sa ma tetenŋ mec to sêsuŋ nêŋ biŋ êndêŋ aôm aŋga andu tonec, ³⁴ go ôkêŋ taŋam aŋga undambê ma ôsuc nêŋm lau Israel nêŋ sec ôkwi ma ôkôc êsêac sêmu sêmêŋ gamêŋ, taŋ aôm kôkêŋ gêdêŋ nêŋ tamenŋi naŋ êtiam.

³⁵ “Embe ôkêŋ gêŋwapac êndêŋ êsêac ma ôlai undambê auc to kom ênac atom kêtû êsêac sêgôm sec gêdêŋ aômŋa naŋ, ma êsêac tetenŋ mec sêkanôŋ gamêŋ tonec to tetoc nêŋm ŋaê sa ma sêwi nêŋ sec siŋ, ³⁶ go ôkêŋ taŋam nêŋ mec aŋga undambê ma ôsuc nêŋm sakiŋwaga Israel nêŋ sec ôkwi. Ôndôŋ lêŋ ŋajam êndêŋ êsêac gebe sêsaŋa naŋ ma ôkêŋ kom ênac aŋga nêŋm gamêŋ, taŋ kôkêŋ gêdêŋ nêŋm lau gebe êtu nêŋ gêŋlênsêŋ naŋ.

³⁷ “Embe tóbôm êsa aŋga gamêŋ tau me gêmac sec êtap lau sa me mo gwa ênac me mo ŋakanŋ me wagô me moac tamoac enŋen nêŋ gêŋ taniŋŋa me nêŋ

ŋacjo sêŋgi êsêac auc aŋga nêŋ malac naŋ, gêŋwapac me gêmac tokaiŋ-tokaiŋ êtap êsêac sa ³⁸ ma teten mec me ŋac tagen me nêŋ lau Israel tapaôŋgen embe sêsuŋ nêŋ biŋ ten gebe sêjala nêŋ gêŋwapac ŋalêlômŋa ma sêlam lemen êndên andu tonec, ³⁹ go ôkên taŋam aŋga undambê, aŋga gamên, taŋ gôŋgôŋ naŋ, ma ôsuc nêŋ sec ôkwi to ônam êsêac sa ma ôkên ŋagêjô êndên êsêac, taŋ sêjala nêŋ ŋalêlôm naŋ, êtôm nêŋ lêŋ êndên-êndêngeŋ gebe aôm, aôm taômgeŋ kôjala ŋamalac latuŋi samob nêŋ ŋalêlôm, ⁴⁰ gebe êsêac têtêc aôm êtôm bêc samob, taŋ sêŋgôŋ mateŋ jali aŋga nom, taŋ kôkên gêdên aêac tamenji naŋ.

⁴¹ “Ma ŋacjaba, taŋ aŋga lau Israel nêŋ atom naŋ, embe mênêô lasê aŋga gamên jaêcsêga êtu gêŋô nêŋ ŋaê ŋawaenja ⁴² gebe lau oc sêŋô aôm nêŋ ŋaê to lêmam ŋajaŋa, taŋ kômêtôc naŋ ŋawae, eŋ embe amên ma eten mec aŋga andu tonec, ⁴³ go ôkên taŋam aŋga undambê, aŋga gamên, taŋ gôŋgôŋna naŋ, ma ôŋgôm gêŋ samob, taŋ ŋac jaba eten êndên aôm naŋ, ŋanô êsa gebe lau nomŋa sêjala aôm nêŋ ŋaê to têtêc aôm, êtôm taŋ nêŋ lau Israel sêgôm naŋ. Ma êsêac oc sêjala gebe andu tonec taŋ aê kakwê naŋ, sêsam aôm nêŋ ŋaê kêpi.

⁴⁴ “Aôm embe ôjatu nêŋ lau gebe nasênac siŋ êndên nêŋ ŋacjo ma embe teten mec êndên aôm laŋôŋanô êndên malac kapôên, taŋ aôm kôjaliŋ sa to andu, taŋ aê kakwê kêtû nêŋ ŋaêŋa naŋ, ⁴⁵ go ôkên taŋam êsêacnêŋ mec to biŋ, taŋ sêsuŋ êndên aôm naŋ, aŋga undambê ma ônam êsêac kêsi.

⁴⁶ “Embe êsêac sêŋgôm sec êndên aôm, gebe ŋac ten gêmoa atom, taŋ gêgôm sec atom naŋ, ma aôm

têmtac nandan êndên êsêac ma ôkên êsêac êndên najo, tañ sêkên êsêac sêngôn kapoacwalô anja nêñ gamên jaêc me gamên dambê ⁴⁷ ma êsêac embe taên ênam taun anja gamên kapoacwalôna ma sênam taun ôkwi to têtan êndên aôm anja nêñ najo nêñ gamên ma sêsôm gebe ‘Aêac agôm sec to geo ma awi Anôtô siñ.’ ⁴⁸ Ma êsêac embe sênam taun ôkwi êndên aôm to nêñ njalêlôm makengeñ ma tokatuñ samucgeñ anja nêñ najo, tañ sêkên êsêac sêngôn kapoacwalô nañ, ma teten êndên aôm lanôñanô êndên gamên, tañ aôm kôkên gêdên êsêacnêñ tamenji nañ, to êndên malac kapôên tau, tañ aôm kôjaliñ sa nañ, ma êndên andu tau, tañ aê kakwê kêtû nêñ njaêña nañ, ⁴⁹ go ôkên tañam êsêacnêñ mec to tañi anja undambê, tañ gôngôn nañ, to ônam êsêac sa. ⁵⁰ Ma ôsuc nêñ lau, tañ sêgôm sec gêdên aôm nañ, nêñ geo to sêgêli nêñ biñña ôkwi. Ma taêm walô êsêac gebe lau, tañ sêkên êsêac sêngôn kapoacwalô nañ, sêlic ma taên walô êsêac amboac tonanjen. ⁵¹ Gebe êsêac têtû nêñ lau to nêñ gêñlênsêñ, tañ kôkôc êsêac anja ja njalakoc sec Aiguptuña sêmên nañ. ⁵² O Apômtau Anôtô matam ê nêñ sakiñwaga aê noc mec to nêñ lau Israel nêñ mec to ôkên tañam aêac êndên noc amôêc êndên aômña. ⁵³ Gebe aôm kôjaliñ aêac sa anja lau nomña samob nêñ gebe atu nêñ gêñlênsêñ, kêtôm kôkên nêñ sakiñwaga Mose kêsôm lasê gêdên tañ aôm kôkôc aêacma tamenji sêsa anja Aiguptu sêmên nañ.”

Salomo keten mec nakôniñña

⁵⁴ Gêdên tañ Salomo keten mec to gêsun biñ samob tonec gêdên Apômtau su nañ, en gêdi sa anja

Apômtaunê altar nêma ŋa, taŋ eŋ kêpônŋ aduc ma kêmêtôc lêma gadêŋ undambê naŋ. ⁵⁵ Go eŋ kêkô ma gêjam mec lau Israel, taŋ sêkac sa sêkô naŋ, ŋa awa kapôêŋ ma kêsôm gebe ⁵⁶ “Aê aoc êôc Apômtau, taŋ kêkêŋ nê lau Israel seŋ awenŋ kêtôm biŋ samob, taŋ eŋ gêjac mata ma biŋ teŋ gebenŋ aŋga nê biŋ, taŋ gêjac mata gêdêŋ nê sakinŋwaga Mose naŋ atom. ⁵⁷ Apômtau, aêacnêŋ Anôtô êmoa êwiŋ aêac êtôm eŋ gêmoa gêwiŋ aêac tamenŋ. Eŋ êwi aêac siŋ to êkac tau su aŋga aêacmêŋ atom. ⁵⁸ Eŋ ê aêacnêŋ ŋalêlôm êndêŋ eŋ gebe tasa ênê lêŋ samob ma tamansaŋ ênê biŋsu ma ênê jatu to ênê ŋagôliŋ, taŋ eŋ kêjatu gêdêŋ aêac tamenŋ naŋ. ⁵⁹ Apômtau, aêacnêŋ Anôtô taê ênam mec to biŋ, taŋ katenŋ gêdêŋ eŋ naŋ, endenŋ tôŋgeŋ ma ênam nê sakinŋwaga to nê lau Israel sa êtôm bêcgeŋ ⁶⁰ e lau nomŋa samob sêjala gebe Apômtau taugenŋ kêtû Anôtô ma teŋ gêwiŋ eŋ gêmoa atom. ⁶¹ Amboac tonaŋ nêma ŋalêlôm ŋaŋêŋ êsa êndêŋ Apômtau, aêacnêŋ Anôtô, ma asêlêŋ êtôm ênê ŋagôliŋ to amansaŋ ênê biŋsu êtôm agôm gêdêŋ ocsalô tonec.”

Sêjac kawi lôm dabuŋ tau

⁶² Go kiŋ to lau Israel samob sêwiŋ taŋ sêkêŋ da gêdêŋ Apômtau. ⁶³ Salomo kêkêŋ bulimakao kapoac 22,000 to domba 120,000 gêdêŋ Apômtau kêtû dawama. Amboac tonaŋ kiŋ to lau Israel samob sêjac kawi Apômtaunê lôm dabuŋ. ⁶⁴ Gêdêŋ bêc tonaŋgeŋ kiŋ gêjam mec lôm ŋamalacluŋ ŋaluŋ, taŋ gêc Apômtaunê lôm ŋanêmaŋ naŋ. Aŋga tonaŋ eŋ kêkêŋ daja ma da kôm ŋanôŋa to ŋalêsi dawamaŋa gebe altar kopa, taŋ kêkô Apômtau laŋônêmaŋ naŋ, kêtôm da samob tonaŋ atom.

⁶⁵ Tec gêdêŋ ŋasawa tonañ Salomo gêlic om ma Israel samob sêwiŋ eŋ. Êsêacnêŋ tonŋ kapôêŋanô. Êsêac sêmêŋ aŋga Hamat ŋamadiŋ e gêdêŋ bu Aiguptuŋa ma sêmoa Apômtau, aêacnêŋ Anôtô laŋônêmŋa kêtôm bêc 7. ⁶⁶ Gêdêŋ bêc kêtû 8 Salomo kêkêŋ lau sêc êliŋ-êliŋ. Ma êsêac sêjam mec kiŋ ma sêja nêŋ malac totêntac ŋajamgeŋ ma têtû samuc kêtû moasiŋ samob, taŋ Apômtau kêtôc gêdêŋ nê sakiŋwaga Dawid to nê lau Israel naŋ.

9

Apômtau geoc tau lasê gêdêŋ Salomo kêtû dim luagêcŋa

¹ Salomo gêjac dabiŋ lôm dabuŋ to kiŋnê andu kapôêŋ ma gêŋ samob, taŋ taê gêjam gebe êŋgômŋa naŋ, gêbacnê su, ² go Apômtau geoc tau lasê gêdêŋ eŋ kêtû dim luagêcŋa kêtôm taŋ eŋ geoc tau lasê gêdêŋ eŋ aŋga malac Gibeon naŋ. ³ Ma Apômtau kêsôm gêdêŋ eŋ gebe “Aê gaŋô nêŋ mec to taŋi, taŋ kotenŋ gêdêŋ aê naŋ. Aê kakêŋ andu, taŋ kôkwê sa naŋ, kêtû ŋoc andu dabuŋ gebe ŋoc ŋaê ênêc tonañ endenŋ tôngeŋ ma matocanô to ŋoc ŋalêlôm êmoa êwiŋ andu tau. ⁴ Embe aôm ôsa ŋoc lêŋ êtôm tamam Dawid kêsa to laŋômnêm sawageŋ ma toŋalêlôm ŋaŋêŋgeŋ gebe ôŋgôm gêŋ samob, taŋ kajatu aôm naŋ, ma taŋam wamu êndêŋ ŋoc ŋagôliŋ to jatu, ⁵ go jakêŋ nêŋ lêpônŋ gôliŋ Israelŋa êkô endenŋ tôngeŋ êtôm gajac mata gêdêŋ tamam Dawid ma kasôm gebe ‘Aôm oc ôpô lêna ŋac teŋ gebe êŋgônŋ nêŋ lêpônŋ naŋ atom.’ ⁶ Mago aôm to nêŋ wakuc embe akac taôm su aŋga aê ma amansaŋ aêŋoc biŋsu to ŋagôliŋ, taŋ kakêŋ gêdêŋ amac naŋ atom ma

andêŋ anôtôi jaba ana ma anam sakiŋ to atenŋ mec êndêŋ êsêac, ⁷ go aê oc jansenŋ Israel su aŋga gamêŋ, taŋ kakêŋ gêdêŋ êsêac naŋ, ma jatiŋ andu tau, taŋ gajam mec gebe ŋoc ŋaê ênêcŋa naŋ, su aŋga laŋôcnêmŋa. Ma lau-m samob sêsu Israel susu ma sêpêlê êsêac. ⁸ Ma andu tonec êtu gêŋ ŋapopoc ma lau samob, taŋ mênșêlêlêc gamêŋ tau naŋ, nêŋ ŋalêlôm elendec ma sêpêlê biŋ. Ma embe têtu kênac gebe ‘Kêtu asagenŋa Apômtau gêgôm gêŋ amboac tonanŋ gêdêŋ gamêŋ to andu tau,’ ⁹ go sêjô biŋ amboac tonanŋ gebe ‘Êsêac sêwi Apômtau nêŋ Anôtô, taŋ gêwê êsêac aŋga gamêŋ Aiguptuŋa sêsa sêmêŋ naŋ, siŋ ma sêsap anôtôi jaba tôŋ to tetenŋ mec ma sêjam sakiŋ gêdêŋ êsêac, tec Apômtau kêkêŋ gêŋwapac samob tonanŋ êsêac sêôc sa.’”

9:10-28 Salomo agêc kiŋ Tirusŋa Hiram sê sêlêb gêdêŋ tauŋ. Salomo kêkac lau jaba gebe sênam ênê kôm tonjaôli masigenŋ.

10

Kwin aŋga Seba kêtú ŋaclenŋ gêdêŋ Salomo

¹ Gêdêŋ taŋ kwin aŋga Seba gêŋô Salomonê wae kêpi Apômtaunê ŋaêŋa naŋ, enŋ gêja gebe ênsaê enŋ ŋa kênac ŋawapac ŋagêdô. ² Enŋ gêô lasê Jerusalem tonê lau taêsam, kamel sêbalanŋ gêŋmalu to gold taêsam ŋanô lasê to pocawa gwalêkiŋ. Ma gêdêŋ taŋ enŋ gêô lasê gêdêŋ Salomo naŋ, enŋ gêjac kênac biŋ samob, taŋ enŋ taê gêjam naŋ. ³ Ma Salomo gêjô ênê kênac samob, gêŋ tenŋ kêsiŋ tau gêdêŋ Salomo atom. Enŋ gêwa gêŋ samob sa tomalagenŋ gêdêŋ enŋ. ⁴ Ma gêdêŋ taŋ kwin aŋga Seba gêlic Salomonê kauc samob to andu, taŋ enŋ kêkwê naŋ ⁵ ma gêŋ taniŋŋa aŋga nê

tebo to nê laumata nêj ñadênañ ma nê kômwaga nêj sakinñ to nêj ñakwê ma nê lau-sejop-lacluwaga to nê daja, tañ kékêñ kêtú da ança Apômtaunê lôm nañ, eñ gêñac lêma ñanôgeñ.

⁶ Ma eñ kêsôm gêdêñ kinñ tau gebe “Ñawae tañ gañô ança taucñoc gamêñ kêtú aômñêm gêñ to nêm kaucña nañ, biññanô. ⁷ Mago aê kakêñ gêwiñ ñawae tonañ atom e tauc gamêñ tec taucñoc matocanô galic. Ôlic acgom, biñ ñamakengeñ tec sêjac miñ gêdêñ aê. Mago nêm kauc to awa kêlêlêc ñawae, tañ aê gañô nañ su. ⁸ Aê aoc êôc nêm lauo. Aê aoc êôc nêm sakinwaga, tañ sêkô aôm lañômñêmña to sêñô nêm kauc ñapañ nañ. ⁹ Aê aoc êôc Apômtau, nêm Anôtô, tañ gêlic aôm ñajam to kékêñ aôm gôngônñ lau Israel nêñ lêpônñ kinña. Gebe Apômtau têtac gêwiñ Israel gêdêñ tôngeñ, eñ kékêñ aôm kôtu kinñ gebe aôm ômêtôc biñ êndêngeñ.” ¹⁰ Go eñ kékêñ gold ñadônñ kêtôm 120 gêdêñ kinñ to gêñ ñamalu taêsam ñasec ma pocawa. Gêñmalu taêsam amboac kwin Sebaña kékêñ gêdêñ kinñ Salomo nañ, sêlic amboac tonañ kêtiam atom.

¹¹ Ma Hiram nê wañ taêsam, tañ sejoñ gold ança Ofir sêmêñ nañ, tetolonñ ka môsê taêsam ñanô lasê to pocawa gêmêñ ança Ofir. ¹² Ma kinñ kêmasañ ka balañ katu Apômtaunê lôm to kinñê anduñña ña ka môsê tonañ ma gêñ wêña togam kêtú lau-sêjam-wêwagaña amboac tonañgeñ. Ka môsê taêsam amboac tonañ gêmêñ gamêñ tonec teñ kêtiam atom to sêlic teñ kêtiam atom e mêngeñgaloc.

¹³ Ma kinñ Salomo kékêñ gêñ samob, tañ kwin Sebaña têtac gêwiñ nañ, gêdêñ eñ. Kékêñ gêñ ança kinñ Salomo nê waba taêsamña kêtôm sêgôm-sêgôm

jagêwiņ genj samob, taņ ej ketenj naņ. Go kwın to nê sakinwaga sêc sêmu dêdêņ tauņ nêņ gamêņ sêja.

Salomonê awa to wae

¹⁴ Gold taņ Salomo kêtap sa gedên Jala tenj naņ, űawapac kêtôm űadôn goldņa 666 ¹⁵ ma gold tonanĵ űagêdô gêmêņ anĵa lau têtulu gêņwaga to lau bôlêņņa, taņ sêkêņ takis naņ, ma űagêdô anĵa kiņ Arabianĵa samob to gôlinwaga gamêņ űagêdônĵa. ¹⁶ Kiņ Salomo kêmasanĵ lautuc kapôêņ-kapôêņ 200 űa gold, taņ sêsac naņ. Gold taņ ej kêmasanĵ lautuc tagenj naņ, űadôn amboac 7 kilo. ¹⁷ Go enj kêsap lautuc saunĵ 300 űa gold, taņ sêsac naņ, tagenj űa űadôn amboac 2 kilo. Ma kiņ kakêņ gêņ samob tonanĵ kêsô andu, taņ sêsam gebe Andu Saleņ Lebanonĵa. ¹⁸ Ma kiņ kêmasanĵ lêpônĵ kapôêņ tenj űa jabo ma kêkwa auc űa gold űakêņkêņ amboac tonanĵenĵ. ¹⁹ Lêpônĵ tonanĵ űatêcbonĵ 6 ma bulimakao môkêapac űakatu kêkô lêpônĵ tau űamu. Ma anĵa lêpônĵ maken-makenĵ sêmasanĵ lêma űaadenĵ to lewe űakatu luagêc kêkô kêsi lêma űaadenĵ tonanĵ. ²⁰ Ma lewe űakatu 12 sêkô têcbonĵ 6 tonanĵ, sêkô têcbonĵ maken-makenĵ kêtômgenĵ. Sêmasanĵ gêņ kainĵtenĵ amboac tonanĵ tenj anĵa kiņ tenj nê gamêņ gêmunĵ su atomanô. ²¹ Kiņ Salomo nê laclu ênôm gêņ êsêpņa samob tonanĵ gold ma waba kômņa samob anĵa Andu Saleņ Lebanonĵa gold űakêņkêņ. Sêmasanĵ tenj űa silber atom. Sêlic silber amboac gêņ űaôma gêdêņ Salomonê têm. ²² Ma kiņnê wanĵ ômbala Tarsisņa sêpoac gwêc sêwiņ Hiramnê. Katôm jala têlêacgenĵ wanĵ Tarsisņa tonanĵ mênsejonĵ gold to silber ma bôc űajabo to monĵki ma moc kainĵtenĵ űaê pikok.

23 Amboac tonañ kiñ Salomo nê awamata to kauc kêlêlêc kiñ nomña samob nêñ su. 24 Ma nom ñalau samob sêlic Salomo gebe sêñô ênê kauc, tañ Anôtô kêkêñ gêdêñ eñ nañ. 25 Êsêac samob, tañ sêmêñ nañ, sêkôc gêñ tokain- tokain gebe sêkêñ êndêñ Salomo. Êsêac sêkêñ gêñ silber to gold ma obo to gêñmalu ma laukasap to hos ma donki. Tonañ sêgôm kêtôm jalagen.

26 Ma Salomo gêjac kareta siñña 1,400 to lau sêngôñ hos ñaôña 12,000 sa, eñ kêkêñ êsêac sêngôñ malac karetaña ma ñagêdô sêmoa sêwiñ eñ anğa Jerusalem. 27 Ma kiñ kêkêñ silber taêsam gêc Jerusalem amboac poclô ma kaseda kêtû taêsam amboac jambô, tañ sêkô gaboañ nañ. 28 Ma Salomo kêkôc hos gêmêñ anğa Aiguptu to Koa. Ênê lau têtulu gêñwaga sêjam ôli hos anğa Koa ña moni solopgen. 29 Kareta teñ, tañ sêkôc anğa Aiguptu nañ, ñaôli kêtôm silber ñadôñ 600 ma hos teñ kêtôm silber ñadôñ 150. Ma Salomo nê lau-têtulu-gêñwaga sêkêñ ñagêdô kiñ Hetña to kiñ Suriana sêjam ôli amboac tonañgen.

11:1-25 Salomo gêjam lauo jaba taêsam. Êsêac sêlêtôm eñ e kêkac tau su anğa Anôtônê. Tec Anôtô kêsôm gêdêñ eñ gebe êkac gamêñ kiñña su anğa eñ latunê ma êwi gôlôacmôkê tagenjen sij êndêñ eñ.

11

Anôtô gêjac mata biñ gêdêñ Jerobeam

26 Nac Epraimña teñ anğa malac Sereda Nebat latu Jerobeam kêtû Salomonê sakinwaga teñ, mago gêli tau sa gêdêñ kiñ. Ênê têna awêtuc teñ nê

ᵎaê Seruat. ²⁷ Ma gēli tau sa gēdēᵎ kiᵎ ᵎam amboac tonec gebe Salomo kēkwê andu ᵎajaᵎa Milo kēsēᵎ ᵎasawa, taᵎ gēc tama Dawid nē malac naᵎ. ²⁸ Jerobeam tonāᵎ eᵎ ᵎac ôlipalê ᵎanô. Ma gēdēᵎ taᵎ Salomo gēlic gebe ᵎac wakuc tonāᵎ gējam kôm kētu dôbgeᵎ naᵎ, eᵎ kēkēᵎ eᵎ kētu lau aᵎga Josepnê gôlôacmôkê, taᵎ sēᵎiᵎkap êsêac gebe sēnam kôm ᵎaôli masigeᵎ naᵎ, nēᵎ gejobwaga. ²⁹ Ma gēdēᵎ tēm, taᵎ Jerobeam gēwi Jerusalem siᵎ naᵎ, propete ᵎac Siloᵎa Ahija kētap eᵎ sa aᵎga intēna. Ahija kēsô ᵎakwê wakuc teᵎ ma êsêagēc tauᵎgeᵎ sēmoa gamēᵎ tonāᵎ. ³⁰ Go Ahija kēkēᵎ lêma kapi ᵎakwê wakuc, taᵎ eᵎ kēsô naᵎ, ma kēkac gēᵎgic gēja ᵎagēᵎgic 12. ³¹ Ma kēsôm gēdēᵎ Jerobeam gebe “Ôkôc ᵎagēᵎgic 10 su êtu aômᵎnēm gebe Apômtau, Israelnēᵎ Anôtô kēsôm amboac tonec gebe ‘Ôlic acgom, aê gabe jakac gamēᵎ kiᵎᵎa su aᵎga Salomonê ma gabe jakēᵎ gôlôacmôkê 10 êndēᵎ aôm. ³² Mago Salomo oc êkôc gôlôacmôkê tageᵎ êtu ᵎoc sakiᵎwaga Dawidᵎa to êtu malac Jerusalemᵎa, taᵎ kajaliᵎ sa aᵎga Israelnēᵎ gôlôacmôkê samobᵎa naᵎ, ³³ gebe eᵎ gēwi aê siᵎ ma gējam sakiᵎ lau Sidon nēᵎ anôtô Astart ma lau Moab nēᵎ anôtô Kemos to lau Amon nēᵎ anôtô Milkom ma kēsa aēᵎoc lêᵎ atom. Gēgôm gēᵎ gējac aê matocanô ᵎajam atom to kēmasaᵎ ᵎoc ᵎagôliᵎ to jatu kêtôm ênê tama Dawid gēgôm naᵎ atom. ³⁴ Mago aê gabe jakôc gamēᵎ kiᵎᵎa samucgeᵎ su aᵎga ênê lêma atom, eᵎ ênam gôliᵎ gamēᵎ êmoa êtôm nê tēm êᵎgôᵎ mata jaliᵎa êtu ᵎoc sakiᵎwaga Dawid, taᵎ kajaliᵎ eᵎ sa ma eᵎ kēmasaᵎ ᵎoc biᵎsu to ᵎoc ᵎagôliᵎᵎa naᵎᵎa. ³⁵ Mago aê oc jakôc gamēᵎ kiᵎᵎa su aᵎga Salomonê latu lêma

ma jakêŋ gôlôacmôkê 10 geŋ êndêŋ aôm. ³⁶ Tagen aê oc jakêŋ gôlôacmôkê tagen êndêŋ Salomo latu gebe ŋoc sakinwaga Dawid nê ja teŋ elom ênêc aê laŋôcnêm aŋga Jerusalem, aŋga malac, taŋ kajalin sa gebe ŋoc ŋaê ênêcŋa naŋ. ³⁷ Ma aê gabe jakôc aôm sa ôtu kin Israelŋa ma aôm oc ônam gôlin gamêŋ samob, taŋ têtac gêwiŋ naŋ. ³⁸ Ma embe ôkêŋ taŋam biŋ samob, taŋ jajatu aôm naŋ, ma ôsa ŋoc lêŋ to ôŋgôm gêŋ, taŋ ênac matocanô ŋajam ma ômansaŋ ŋoc ŋaôlin to biŋsu kêtôm ŋoc sakinwaga Dawid gêgôm naŋ, go aê oc jawiŋ aôm. Ma gabe jamboa nêm wakuc sa ŋanôgeŋ amboac aê gaboa Dawidnê sa ma jakêŋ Israel êndêŋ aôm. ³⁹ Ma aê gabe jakôniŋ Dawidnê wakuc, mago jaŋgôm enden tôŋgeŋ atom.’ ”

⁴⁰ Ma Salomo kêtû kêka-kêka gebe ênac Jerobeam êndu êtu biŋ tonanŋa. Mago Jerobeam gêdi ma gêc gêdêŋ kin Aiguptuŋa Sisak jagêmoa tonan e Salomo gêmac êndu.

Salomo gêmac endu

⁴¹ Salomonê kôm to nê kauc ŋamiŋ ŋagêdô êsêac teto gêc Salomo nê miŋ ŋabuku. ⁴² Salomo gêjam gôlin Israel samob gêŋgôn Jerusalem kêtôm jala 40. ⁴³ Go Salomo gêc nê bêc gêwiŋ tamai ma sêsuŋ eŋ aŋga tama Dawidnê malac ma ênê latu Rehabeam kêtû kin gêjô eŋ su.

12

Israel gêli tau sa

¹ Rehabeam gêja Sikem gebe lau Israel samob sêkac tauŋ sa aŋga tonan gebe sêkêŋ eŋ êtu kin.

² Nebat latu-Jerobeam, taŋ gêc kiŋ Salomo su ja-gacgeŋ gêmoa Aiguptu naŋ, gêŋô ŋawae ma gêmu aŋga Aiguptu gêmêŋ. ³ Ma lau Israel sêsakiŋ biŋ sêmôêc eŋ gamêŋ. Go sêwiŋ taŋ jasêsôm gêdêŋ Rehabeam gebe ⁴ “Aôm tamam kêkôniŋ aêac ŋa ta gêŋwapacŋa. Tec aôm ôlêwaŋ tamamnê sakiŋ ŋajaŋa to gêŋwapac gêsac aêac tônia, go aêac oc anam sakiŋ aôm.” ⁵ Eŋ gêjô êsêacnêŋ biŋ gebe “Amoa bêc têtêac acgom, go amu andêŋ aê amêŋ êtiam.” Amboac tonan lau sêc sêja.

⁶ Go kiŋ Rehabeam kêkac lauŋanô, taŋ sêpuc ênê tama Salomo tônia gêdêŋ taŋ eŋ gêmoa mata jaligeŋ naŋ, sa ma katu kênac biŋ ma kêsôm gebe “Amac taêm gêjam gebe jajô lau tônia nêŋ biŋ amboac ondodoc.” ⁷ Ma êsêac sêsôm gêdêŋ eŋ gebe “Embe aôm ôtu lau tonan nêŋ sakiŋwaga êndêŋ galoc ma ônam sakiŋ to ôsôm biŋ malôgeŋ êndêŋ êsêac êndêŋ noc, taŋ ôjô êsêacnêŋ biŋ naŋ, go êsêac oc sênam sakiŋ aôm enden tôniaŋeŋ.” ⁸ Mago Rehabeam gesen biŋ, taŋ lauŋanô sêkêŋ gêdêŋ eŋ naŋ, ma kêtû kênac lau matac, taŋ têtû kapôêŋ sêwiŋ eŋ to sêpuc eŋ tônia naŋ, ⁹ ma kêsôm gebe “Ma amac taêm gêjam aê jajô lau tônia nêŋ biŋ amboac ondodoc. Êsêac sêsôm gêdêŋ aê gebe ‘Ôŋgôm gêŋwapac, taŋ tamam kêkêŋ gêsac aêac naŋ, ŋagaô êsa.’ ” ¹⁰ Ma lau matac, taŋ têtû kapôêŋ sêwiŋ eŋ naŋ, sêjô ênê biŋ gebe “Ôsôm biŋ tonoc êndêŋ lau, taŋ sêsôm gêdêŋ aôm gebe ‘Aôm tamam kêkôniŋ aêac ŋa gêŋwapac, mago aôm ôlêwaŋ gêŋwapac’ naŋ gebe ‘Lemoc sêlêkic ŋajaŋa êlêlêc tamoc magi su. ¹¹ Ma aê tamoc kêkôniŋ amac ŋa gêŋwapac, galoc aê gabe jakêŋ ŋagêdô wacêwiŋ. Tamoc gi amac ŋa sêm, ma aê tec jai amac ŋa

okēm.’ ”

¹² Amboac tonañ Jerobeam to lau samob dēdēŅ Rehabeam sēja gēdēŅ bēc kētu tēlēcŅa kētôm kiŅ kēsôm gebe “Bēc êtu tēlēcŅa oc amu andēŅ aē amēŅ êtiam.” ¹³ Ma kiŅ gējam saic lau ma gēwi kauc, taŅ lauŅanô sēsôm gēdēŅ eŅ naŅ siŅ. ¹⁴ EŅ kēsôm biŅ gēdēŅ êsēc kētôm lau matak sēkēŅ kauc eŅ ma kēsôm gebe “Tamoc kēkôniŅ amac Ņa gēŅwapac, mago aē gabe jakēŅ Ņagēdô wacēwiŅ. Tamoc gi amac Ņa sēm, ma aē tec oc jai amac Ņa okēm.”

¹⁵ Amboac tonañ kiŅ kēkēŅ taŅa lau nēŅ biŅ atom gebe Apômtau kēmasaŅ ŅalēŅ amboac tonañ gebe nē biŅ, taŅ eŅ kēsôm kēsa Ņac SiloŅa Ahija nē awasaŅ gēdēŅ Nebat latu Jerobeam naŅ, Ņanô êsa.

¹⁶ Ma Israel samob sēlic gebe kiŅ kēkēŅ taŅa êsēc atom, tec sējô ênē biŅ gebe

“AēcŅnēŅ asageŅ Ņagēdô gēdēŅ Dawid,
nēŅ asageŅ Ņagēdô gēdēŅ Isai latu.

Ajôc, lau Israel, amu ana nēm gamēŅ. O Dawid, galoc ojop taômgeŅ nēm gôlôac.” tauŅnēŅ andu sēja. ¹⁷ Mago Rehabeam gējam gôliŅ lau Israel, taŅ sēŅgôŅ malac JudaŅa naŅ. ¹⁸ Go kiŅ Rehabeam kēsakiŅ Adoram. EŅ kētu lau, taŅ sēcac êsēc gebe sēnam kiŅnē kôm ŅaômageŅ naŅ, nēŅ gejobwaga. Ma lau Israel samob tētuc eŅ êndu Ņa poc. KiŅ Rehabeam gacgeŅ kēpi nē kareta ma jagēc Jerusalem. ¹⁹ Amboac tonañ lau Israel sēli tauŅ sa gēdēŅ Dawidnē gôlôac e mēŅgēdēŅ galoc. ²⁰ Ma gēdēŅ taŅ Israel samob sēŅô gebe Jerobeam gēmu gēmēŅ su naŅ, êsēc sēsakiŅ biŅ to sēmôēc eŅ gēdēŅ nēŅ sēcac

saṅa ma sêkêṅ eṅ kêtû Israel samob nêṅ kiṅ. Teṅ kêdaguc Dawidnê gôlôac atom, gôlôacmôkê Juda taunṅeṅanô sêsap Dawid tôṅ.

²¹ Gêdêṅ taṅ Rehabeam mênṅêô lasê Jerusalem naṅ, eṅ kêkalem gôlôac Juda to gôlôacmôkê Benjaminṅa sêpi tageṅ ma kêjaliṅ siṅwaga 180,000 sa gebe ênac siṅ êndêṅ Israel nêṅ gôlôac. Eṅ gebe êmboa gamêṅ kiṅṅa sa atu Salomonê latu Rehabeam êtiam. ²² Mago Anôtônê biṅ gêdêṅ propete Semaia gebe ²³ “Ôsôm êndêṅ kiṅ Judaṅa Salomo latu Rehabeam ma êndêṅ gôlôacmôkê Juda ma Benjamin ma êndêṅ lau ṅagêdô gebe ²⁴ ‘Apômtau kêsôm amboac tonec gebe Api naanac siṅ êndêṅ nêṅ la-sitêwai, lau Israel, atom. Amac samob aêc amu ana nêṅ malac gebe aê gagôm gêṅ tonanṅ ṅai.’” Amboac tonanṅ êsêac sêkêṅ taṅeṅ Apômtaunê biṅ ma sêmu sêja nêṅ malac kêtiam.

Jerobeam gêwê lau Israel ma sêgôm sec

²⁵ Go Jerobeam kêkwê malac Sikem aṅga gamêṅ lôc Epraimṅa kêtû malac ṅajaṅa ma gêṅgôṅ tonanṅ. Ma aṅga tonanṅ eṅ kêkwê malac Penuel kêtôm tonanṅeṅ. ²⁶ Ma Jerobeam kêsôm aṅga taunê ṅalêlôm gebe “Gamêṅ kiṅṅa oc êmu êndêṅ Dawidnê gôlôac êna. ²⁷ Lau tonanṅ embe nasêpi gebe sêkêṅ da aṅga Apômtaunê andu aṅga Jerusalem, go nêṅ ṅalêlôm ênam tau ôkwi êndêṅ nêṅ ṅatau, kiṅ Judaṅa Rehabeam, ma êsêac oc sênac aê êndu ma sêmu dêndêṅ kiṅ Judaṅa Rehabeam sêna êtiam.” ²⁸ Kiṅ taê gêjam biṅ tonanṅ ma kêmasaṅ bulimakao ṅalatu luagêc ṅa gold. Ma eṅ kêsôm gêdêṅ lau gebe “O Israel, amac api Jerusalem aja kêtômgac. Alic nêṅ

anôtoi, taŋ sêkôc amac api aŋga gamêŋ Aiguptuŋa amêŋ naŋ tonec.”²⁹ Ma eŋ kêkêŋ ŋakatu teŋ kêkô Betel, ma teŋ kêkô Dan.³⁰ Ma gêŋ tonan kêtû Israelnêŋ sec gebe lau dêdêŋ teŋ sêja Betel to dêdêŋ teŋ sêja Dan.³¹ Eŋ kêkwê andu aŋga gamêŋ ŋabau amboac tonan ma kêkêŋ dabuŋwaga aŋga Lewinê gôlôac atom, kêkôc êsêac aŋga lau ŋagêdô nêŋ.³² Ma Jerobeam kêkêŋ om teŋ êsêac sêlic gêdêŋ ajôŋ 8 ŋabêc 15 kêtôm omsêga, taŋ sêlic aŋga Jerusalemŋa ma eŋ kêkêŋ da gêsac altar. Eŋ gêgôm tonan aŋga Betel, kêkêŋ da gêdêŋ bulimakao ŋalatu gold, taŋ tau lêma kêmasan naŋ. Eŋ kêkêŋ dabuŋwaga gamêŋ ŋabaunŋa sêmoa Betel, taŋ eŋ kêkwê sa naŋ.³³ Eŋ kêpi gêdêŋ altar, taŋ eŋ gêboa sa aŋga Betel naŋ, gêja gêdêŋ ajôŋ 8 ŋabêc 15, taŋ eŋ tau kêjalij sa gêc nê ŋalêlôm naŋ, ma geno moasiŋ kapôêŋ gêdêŋ lau Israelŋa ma kêkêŋ da ŋamalu. * †

13:1–16:28 Apômtaunê propete sêlêŋ biŋ Israelnêŋ kiŋ Jerobeam gebe ejop tau êndêŋ sakiŋ gwamŋa. Mago eŋ gedec gebe ênam tau ôkwi. Gêdêŋ tonan lau Juda nêŋ kiŋ Rehabeam gêmac êndu ma Abijam gêjô eŋ su. Abijam gêmac êndu amboac tonan ma Asa gêjô eŋ su. Jerobeam gêmac êndu amboac tonan ma kiŋ ŋagêdô sêjô-sêjô taun sêjam gôlij gamêŋ gêmu kêpiŋa.

16

Ahab gêjam gôlij

²⁹ Gêdêŋ taŋ kiŋ Judaŋa Asa gêjam gôlij gamêŋ jala 38 su naŋ, Omri latu Ahab kêtû Israelnêŋ kiŋ.

* **12:33:** Amboac tonan êsêac sêmu dêdêŋ † **12:33:** Jos 6:26

En gêngôn Samaria ma gêjam gôlin nê gamênj kêtôm jala 22. ³⁰ Ma Omri latu Ahab gêgôm sec gêmoa Apômtau lanônêm kêlêlêc êsêac samob, taŋ sêmuŋ en naŋ su. ³¹ En kêsa Nebat latu Jerobeam nê lêŋ sec. Mago en gêgôm sec gêsac sec tonan ŋaô ma gêjam kin Sidonŋa Etbal nê latuo Jesebel kêtû nê awê ma jagêjam sakin anôtô dansan Bal ma keten mec gêdêŋ en gêwiŋ. ³² En gêboa altar teŋ sa anŋa Balnê andu, taŋ en kêkwê anŋa malac Samaria nan. ³³ Ma Ahab kêmasan altar ŋakatu ma gêgôm gêŋ ŋagêdô, taŋ gêgôm Apômtau, lau Israel nêŋ Anôtô têtac ŋandan kêsa nan kêlêlêc Israelnêŋ kin samob, taŋ sêmuŋ en naŋ su. ³⁴ Gêdêŋ ênê têm Hiel anŋa Betel kêkwê Jeriko sa kêtiam. Gêdêŋ taŋ en kêkôc kôm sa nan, nê latu ŋacsêga Abiram gêmac êndu ma gêdêŋ taŋ kêkêŋ katam gêja nan, nê latu saun Segub gêmac êndu kêtôm Apômtaunê biŋ, taŋ en kêsôm gêdêŋ Nun latu Josua nan.

17

Elia kêsôm lasê gebe kom ênac atom

¹ Go propete Elia anŋa malac Tisbet Gileadŋa kêsôm gêdêŋ Ahab gebe “Apômtau, Israelnêŋ Anôtô, taŋ gajam sakin en gamoa nan, gêngôn mata jali. Êndêŋ jala tonec ŋai manin to kom êsêp atomanô e aê jasôm acgom.” ² Ma Apômtaunê biŋ gêdêŋ en gebe ³ “Wêc anŋa tonec ma ôna gamênj oc kêpiŋa naôsŋ taôm ômoa bu Kerit, taŋ kapoac bu Jordan ŋamakeŋ oc kêpiŋa nan. ⁴ Aôm oc ônôm bu Kerit tau ma aê kajatu aoco gebe sêlôm aôm anŋa tônê.” ⁵ Amboac tonan Elia gêja ma gêgôm kêtôm Apômtaunê biŋ. En jagêngôn bu Kerit, taŋ

kêpoac bu Jordan ñamakenj oc kêpiņa nanj. ⁶ Ma aoco sejonj polom to gwada gêdênj bêbêc ma kêtula ma enj gênôm bu Kerit tau. ⁷ Ma gêdênj bêc tenj bu tau kêpa gebe kom gêlac anja gamênj tau atom.

Elia agêc awêtuc Sareptaņa

⁸ Go Apômtaunê biņ gêdênj Elia gebe ⁹ “Ajôc, ôndi ma ôna Sarepta, tanj gêc gamênj Sidon nanj, ma ômoa ônê. Aê kajatu awêtuc tenj anja ônê gebe êlôm aôm.” ¹⁰ Amboac tonanj Elia gêdi gêja Sarepta. Ma gêdênj enj gêo lasê malac ñasacgêdô enj gêlic awêtuc tenj kejonj ka gêmoa tonanj ma Elia gêmôêc gêdênj enj gebe “Ôkênj bu ñagec êsêp laclu mênjanôm.” ¹¹ Ma gêdênj tanj awêtuc gêja gebe êkôc bu tau nanj, Elia gêmôêc gêdênj enj ma kêsôm gebe “Ôkôc polom ñapopoc ñagec êsêp lêmam êwiņ.” ¹² Ma awêtuc gêjô enj awa gebe “Apômtau, nê m Anôtô, gêmoa mata jali, polom tenj gêc aêņa atom. Mopolom matac ñagec to niptêkwi ñakeneņ, tec kêpoac laclu. Aê galoc kajonj ka luagêc gebe najamansanj êtu aêagêc latuc aniņ su ma amac êndu.” ¹³ Tec Elia kêsôm gêdênj enj gebe “Ôtêc taôm atom, ôna ma ôņgôm êtôm kôsôm gac, mago ôpac mopolom sauņ tenj êtu aêņa êmuņ acgom, go ôkôc ômôênj. Go ôpac êtu amagêc latômņa êndanğuc. ¹⁴ Gebe Apômtau, Israelnênj Anôtô kêsôm amboac tonec gebe ‘Ku mopolomņa oc sawa atom ma niptêkwi oc êpa anja ñalakôp atom amboac tonanğenj e êndênj bêc, tanj Apômtau êsakiņ kom ênac êsêp nom êtiam.’” ¹⁵ Ma awêtuc gêja ma gêgôm kêtôm Elia kêsôm. Go Elia ma awêtuc agêc latu senj gênj bêc taêsam. ¹⁶ Ku mopolomņa sawa atom ma

niptêkwi kêpa anğa njalakôp atom kêtôm Apômtaunê biñ, tañ kêsôm gêdêñ Elia nañ.

¹⁷ Tonañ su, go andu natauo tau nê latu gêmac kêtap enj sa e ênê gêmac kêtû kapôênj ma kêsî awa kêtôm atom, tec gêmac êndu. ¹⁸ Ma awêtuc kêsôm gêdêñ Elia gebe “O Apômtaunê ñac, aêagêc asagenj ñagêdô gêdêñ tañ. Aôm gôdêñ aê gômôênj gebe ñoc sec êônj sa êtiam enenj aê latuc su.” ¹⁹ Ma Elia gêjô enj awa gebe “Ôkêñ nê m latôm êndêñ aê acgom.” Ma enj kêsîp enj sa anğa têna labum ma jakêpi balêm ñaô, tañ enj gêngônj nañ, ma ketoc enj gêc taunê mê. ²⁰ Go enj gêmôêc gêdêñ Apômtau gebe “O Apômtau, ñoc Anôtô, kêtû asagenjña aôm taêm gêjam biñwapac kêtû awêtuc, tañ ganğônj gawîñ enj nañña, tec gôjac enj latu.” ²¹ Go enj kêmêtôc tau ma jagêu tau gêsac ñapalê kêtû ñim têtêac ma gêmôêc gêdêñ Apômtau gebe “O Apômtau, ñoc Anôtô, ôkêñ ñapalê tonec nê katu êmu êsô enj êna êtiam.” ²² Ma Apômtau kêkêñ taña Elia nê awa ma ñapalênê katu gêmu kêsô enj gêja kêtiam ma mata jali kêsâ kêtiam. ²³ Ma Elia kêkôc ñapalê tau ma kêkêñ enj anğa balêm ñaônja kêsêp jakêsô andu ma kêkêñ enj gêdêñ têna gêja. Ma Elia kêsôm gebe “Ôlic acgom, latôm gêmoa mata jali.” ²⁴ Ma awê gêjô Elia awa gebe “Galoc tec kajala gebe Anôtônê ñac tenj aôm ma Apômtaunê biñ, tañ gêc awamsunj nañ, biñjanô tau.”

18

Elia gêmu gêdêñ Ahab gêja

¹ Bêc taêsam gêjaña su acgom, go Apômtaunê biñ gêdêñ Elia gêdêñ jala kêtû têtêacña ma kêsôm gebe “Naôtôc taôm êndêñ Ahab. Ma aê gabe jakêñ

kom ênac êsêp nom êtiam.” ² Amboac tonañ Elia gêja gebe êtôc tau êndêŅ Ahab. GêdêŅ têm tonañ tóbôm kêsa kapôêŅanô anġa Samaria. ³ Ma Ahab gêmôêc Obadia, taŅ gejob kinġê andu naŅ. Obadia ketoc Apômtau sa űanô. ⁴ GêdêŅ taŅ Jesebel gesen Apômtaunê propete su naŅ, Obadia kêkôc propete 100 ma kêsiŅ 50 ôkwi anġa pocgêsuŅ teŅ ma 50 anġa pocgêsuŅ teŅ ma gêlôm êsêac űa polom to bu. ⁵ Ahab kêsôm gêdêŅ Obadia gebe “Agêc tanac laoc gamêŅ ma bumata samob to bumaŅ samob kêsi, oc moae tatap gêgwaŅ sa gebe tanam hos to donġi sa sêmoa mateŅ jali ec sêmac êndu atom.” ⁶ Amboac tonañ êsêagêc sêwa gamêŅ kêkôc gêdêŅ taunġ. Ahab ênac laoc űamakenġ ma Obadia ênac laoc űamakenġ.

⁷ Ma gêdêŅ taŅ Obadia kêsêlêŅ gêmoa naŅ, eŅ gêdac Elia. Obadia kêjala eŅ tec gêu tau gêc eŅ laŅônêm ma kêsôm gebe “O űoc űatau Elia, aôm tonañ me.” ⁸ Ma Elia gêjô eŅ awa gebe “Aê tauc tonec. Ôna ma ôsôm êndêŅ nêm űatau gebe ‘Ôlic acgom, Elia tau tec gêmoa.’” ⁹ Ma eŅ gêjô Elia awa gebe “Aê gagôm sec ondoc, tec gobe ôkêŅ nêm sakiŅwaga aê êsêp Ahab lêma gebe ênac aê êndu. ¹⁰ Apômtau, aôm nêm Anôtô gêmoa mata jali, tec laum teŅ sêmoa atom ma gamêŅ kinġa teŅ gêc atom naŅ űoc űatau kêsakiŅ lau sêja gebe nasensom aôm. ¹¹ Ma galoc aôm-kôsôm gebe Naôsôm êndêŅ nêm űatau gebe ‘Ôlic acgom, Elia tau tec gêmoa’. ¹² Ma aê embe jawi aôm siŅ, naŅ sebenġ Apômtaunê űalau oc êkôc aôm su ôna gamêŅ, taŅ kajala atom naŅ. Amboac tonañ embe aê jaô lasê ma jasôm aôm űawae êndêŅ Ahab ma eŅ embe êtap aôm sa atom oc ênac aê andu. Mago nêm sakiŅwaga aê űapalêgeŅ

gajam sakinġ Apômtau. ¹³ Sêjac minġ gêġ, taġ gagôm naġ, gêdêġ ġoc ġatau aôm atom me. Gêdêġ taġ Jesebel gêjac Apômtaunê propete êndu naġ, aê kasiġ Apômtaunê propete 100 ôkwi. 50 sêġgôġ pocgêsuġ teġ ma 50 sêġgôġ teġ ma galôm êsêac ġa polom to bu. ¹⁴ Ma galoc kôsôm gebe Naôsôm êndêġ nêm ġatau gebe ‘Ôlic acgom, Elia tau tec gêmoa’, go eġ oc ênac aê êndu.” ¹⁵ Elia gêlô eġ awa gebe “Lau undambêġa nêġ Apômtau, taġ gajam sakinġ eġ naġ, gêmoa mata jali tec aê gabe jatôc tauc êndêġ kinġ êndêġ ocsalô tonec binġanôgoc.” ¹⁶ Amboac tonanġ Obadia gêja gebe êlic Ahab. Eġ kêtap eġ sa ma kêsôm binġ tau gêdêġ eġ. Ma Ahab gêja gebe êndac Elia.

¹⁷ Gêdêġ taġ Ahab gêlic Elia naġ, eġ kêsôm gêdêġ eġ gebe “Aôm ġac, taġ kêlênsôġ Israel elêmê naġ tonanġ me.” ¹⁸ Tec Elia gêjô eġ awa gebe “Aê kêlênsôġ Israel atom. Aôm to tamam nê gôlôac alênsôġ êsêac kêtu awi Apômtaunê binġ siġġa ma adaguc anôtô dansanġ Bal. ¹⁹ Amboac tonanġ ôkêġ binġ ma ôkac lau Israel samob sa dêndêġ aê sêmêġ lôc Karmel ma Balnê propete 450 to anôtôo Asera nê propete 400, taġ seġ gêġ sêġgôġ Jesebelnê tebo naġ, sêmêġ amboac tonanġeġ.”

Sêjam dôġ taunġ anġa lôc Karmel

²⁰ Amboac tonanġ Ahab kakalem binġ gadêġ lau Israel samob ma kêkac propete samob sa anġa lôc Karmel. ²¹ Ma Elia kêsa jakêkô lau samob lanġônêmġa ma kêsôm gebe “Amac abe aka gwecgeġ amoa binġ luagêc ġasawa e êndêġ ondocgeġ. Apômtau embe Anôtô, go andanġuc eġ. Ma embe Bal, naġ andanġuc eġ.” Mago lau sêjô

ênê biŋ teŋ atom. ²² Ma Elia kêsôm gêdêŋ lau gebe “Apômtaunê propete teŋ gêmoa atom, aê, aê taucgeŋanô, mago Balnê propete 450. ²³ Sêkêŋ bulimakao kapoac luagêc êndêŋ aê sêmêŋ acgom. Ma êsêac sêjaliŋ bulimakao kapoac teŋ sa ma sêsa sêsêlê êkôc-êkôc ma sênac pac nasêkêŋ ênsac ŋaô ma sêuc ja êsô atom. Ma aê jamansaŋ bulimakao teŋ ma jakêŋ ênsac pac ŋaô ma jauc ja êsô atom. ²⁴ Ma amac awem ênac nêŋ anôtônê ê ma aê aoc ênac Apômtaunê ŋaê. Anôtô naŋ ajô biŋ ŋa ja naŋ, eŋ Anôtô ŋanô.” Ma lau samob sêjô eŋ awa gebe “Ŋajam, amboac tonaŋ.” ²⁵ Go Elia kêsôm gêdêŋ Balnê propete gebe “Ajaliŋ nêŋ bulimakao kapoac teŋ ma amansaŋ êtu ŋamata gebe amac lau taêsam. Ma awem ênac nêŋ anôtô, mago auc ja êsô atom.” ²⁶ Êsêac sêkôc bulimakao kapoac teŋ, taŋ sêkêŋ gêdêŋ êsêac naŋ, ma sêmasaŋ gêŋ tau. Go awenŋ gêjac Balnê ŋaê sêjac m gêdêŋ bêbêcgeŋ e oc kêkô ŋaluŋ ma sêsôm gebe “O Bal, ôkêŋ taŋam aêacmaŋ.” Mago awa teŋ kêsa atom ma teŋ gêjô biŋ atom. Ma êsêac sêka pelendec-pelendec sêgi altar, taŋ sêboa naŋ. ²⁷ Gêdêŋ taŋ oc kêkô ŋaluŋ naŋ, Elia kêsu êsêac susu ma kêsôm gebe “Amôêc apuc sagen. Eŋ anôtô teŋgoc. Oc taê gêjam biŋ teŋ gêmoa me gêjam tau ôkwi, me oc kêtû ŋaclenŋ me oc gêc bêc gêc, tec aŋu eŋ sa acgom.” ²⁸ Ma êsêac sêmôêc sêpuc sagenŋ ma sêbuc taunŋ ŋa bôjaŋ to sêgunŋ taunŋ ŋa kêŋm kêtôm êsêacnêŋ mêtê e ôliŋ dec-decgeŋ. ²⁹ Êsêac sêgôm-sêgôm gêdêŋ taŋ oc kêkô ŋaluŋ e gêdêŋ oc gebeŋ kwalam, noc takêŋ da gêŋ kelenŋa, mago awa teŋ masianô, teŋ gêjô biŋ atom, teŋ kêkêŋ taŋa atom.

³⁰ Go Elia kêsôm gêdêŋ lau samob gebe “Andêŋ

aê amêŋ.” Ma lau samob dêdêŋ eŋ sêja. Ma eŋ kêbênôc Apômtaunê altar, taŋ têta salin-salin naŋ. ³¹ Elia kêkôc poc 12 kêtôm Jakobnê latuinêŋ namba. Jakob eŋ ŋac, taŋ Apômtau kêsôm binj gêdêŋ eŋ gebe “Galoc nêŋ ŋaê teŋ gebe Israel.” ³² Ma eŋ gêboa altar sa ŋa poc tau kêtû Apômtaunê ŋaêŋa. Go kêkwê busawa kêgi altar tau. Busawa gebe sêkêc bu ec kapôêŋ êsêp. ³³ Ma eŋ gêjac pac su, go kêsêlê bulimakao kapoac kêkôc-kêkôc ma ketoc bôc tau jagêsac pac ŋaô. Ma eŋ kêsôm gebe “Akati bu ŋa bulakop 4 ma ansêwa êpi daja to êpi ka.” ³⁴ Ma eŋ kêsôm gebe “Anğôm êtu dim luagêc.” Tec êsêac sêgôm kêtû dim luagêc. Go eŋ kêsôm gebe “Anğôm êtu dim têlêac.” Tec êsêac sêgôm kêtû dim têlêac. ³⁵ Ma bu keselenj kêgi altar tau ma kêpoac busawa tau gêwiŋ.

³⁶ Ma gêdêŋ noc sêkêŋ daŋa propete Elia kêtû gasuc gêdêŋ altar ma ketenj mec gebe “O Apômtau, Abraham agêc Isak ma Jakob nêŋ Anôtô, mênjôwa taôm sa êndêŋ ocsalô tonec gebe aôm kôtu Israelnêŋ Anôtô ma aê katu nêŋ sakinjwaga, tec gagôm gêŋ samob tonec ŋai kêtôm aôm nêŋ binj. ³⁷ O Apômtau, ôkêŋ taŋam aêma, gebe lau tonec ŋai sêjala aôm Apômtau gebe aôm Anôtô ŋanô ma ônam êsêacnêŋ ŋalêlôm ôkwi êndêŋ aôm êtiam.” ³⁸ Go Apômtaunê ja kêsêp mêngeŋ daja to ka ma poc to nom ma bu, taŋ kêpoac busawa naŋ su. ³⁹ Gêdêŋ taŋ lau samob sêlic gêŋ tonaj naŋ, êsêac jatêtap labôc sêc nom ma sêmôêc gebe “Apômtau eŋ Anôtô ŋanô Apômtau eŋ Anôtô ŋanô.” ⁴⁰ Go Elia kêsôm gêdêŋ êsêac gebe “Akôc Balnê lau tôn, nêŋ teŋ êwê sa atom.” Ma lau sêkôc êsêac tôn ma Elia gêwê êsêac

dêdêŋ bu Kison ma jasêjac êsêac êndu aŋga tonaj.

Elia keteŋ mec gebe kom ênac êtiam

⁴¹ Ma Elia kêsôm gêdêŋ Ahab gebe “Galoc naônŋ to ônôm gêŋ gebe aê gaŋô kom gêjac ŋakicsêa sugac.” ⁴² Amboac tonaj Ahab gêja gebe êniŋ to ênôm gêŋ. Ma Elia kêpi lôc Karmel ŋatêpôê gêja. Eŋ kêpônŋ aduc ma kêkêŋ laŋôanô kêsô aduc ŋasawa.

⁴³ Go eŋ kêsôm gêdêŋ nê sakiŋwaga gebe “Ôpi ôna galoc ma matamanô enso gwêc.” Eŋ kêpi jakêsala gwêc ma kêsôm gebe “Aê galic gêŋ teŋ atom.” Ma Elia kêjatu eŋ gebe “Ôna ômu êtu dim 7 êtiam.”

⁴⁴ Go gêdêŋ dim kêtû 7ŋa tonaj sakiŋwaga kêsôm gebe “Ôlic acgom, tao teŋ kapôêŋ amboac ŋac teŋ lêma kêpi aŋga gwêc-m gêmêŋ.” Ma Elia kêsakiŋ nê sakiŋwaga gebe “Naôndêŋ Ahab ma ôsôm gebe ‘Ômansaŋ nêŋ hos to kareta ma ôsêp ôna gebe kom êkô aôm auc atom.’ ” ⁴⁵ Ŋasawa saunŋeŋ ma kom to mu ŋamajaŋ kêkêŋ kanuc gamêŋ e kom gêjac ŋanô. Ma Ahab gêŋgônŋ kareta ma gêja malac Jesrel. ⁴⁶ Ma Apômtaunê lêma gêmôa gêwiŋ Elia ma eŋ gêlêc nê ŋakwê sa ma kêgambam tau ma kêlêti gêmuŋ Ahab e jagêô lasê malac Jesrel. *

19

Elia gec Jesebel gêja lôc Horeb

¹ Ahab kêdônŋ biŋ samob, taŋ Elia gêgôm to gêjac propete samob andu ŋa siŋ naŋ, gêdêŋ nê awê Jesebel. ² Tec Jesebel kêsakiŋ biŋ teŋ gêdêŋ Elia ma kêsôm gebe “Elenŋa êndêŋ ockatu êtôm tonec aê embe jaŋgôm gêŋ, taŋ aôm gôgôm gêdêŋ êsêac naŋ,

* **18:46:** Amboac 4 oklok.

êndêŋ aôm atom, go anôtôi sêŋgôm gêŋ, taŋ êsêac taêŋ gêjam naŋ, êlêlêc êpi aê.” ³ Go Elia kêtêc tau ma gêdi gêc gêjam katu kêsi e jagêô lasê malac Berseba Judaŋa ma gêwi nê sakiŋwaga siŋ gêmoa tonanŋ.

⁴ Tagenŋ enŋ tau kêsêlêŋ bêc samuc teŋ kêsa gamêŋ sawa e jagêŋgôn ka puliŋ-puliŋ teŋ ŋalabu. Go enŋ keteŋ mec gebe êmac êndu ma kêsôm gebe “O Apômtau, kêtômgaç. Ôkôc katuc su êwao gebe aê ŋac ŋajam kalêlêc tamoci su atom.” ⁵ Kêsôm su ma kêsa tau sic ma gêc bêc gêc ka puliŋ-puliŋ tonanŋ ŋalabu. Ma aŋela teŋ kêmoasac enŋ ma kêsôm gebe “Ôndi, ôniŋ gêŋ.” ⁶ Elia mata gêlac e gêlic polom sigob ma bu ku teŋ kêkô enŋ môkêapacŋa. Enŋ geŋ to gênôm gêŋ su ma gêc bêc kêtiam. ⁷ Ma Apômtaunê aŋela gêmêŋ kêtiam kêtû dim luagêcŋa, kêmoasac enŋ ma kêsôm gebe “Ôndi, ôniŋ gêŋ gebe intêna baliŋ tec gêc.” ⁸ Enŋ gêdi geŋ to gênôm gêŋ e têkwa kêsa ma kêsêlêŋ geleŋŋa 40 ma gêbêcauc 40, go gêô lasê Anôtônê lôc Horeb.

⁹ Anŋa tonanŋ enŋ kêtap poclabu teŋ sa ma gêŋgôn tonanŋ. Go Apômtaunê biŋ gêdêŋ enŋ jakêsôm gebe “Elia, aôm gôgôm asagenŋ anŋa tonec.” ¹⁰ Enŋ gêjô Apômtau awa gebe “Aê gagôm Apômtau, lau undambêŋa nêŋ Anôtô nê biŋ topalêgeŋ gebe lau Israel sêwi aômnêm poac siŋ to sesenŋ nêm altar su ma sêjac nêm propete ŋa siŋ êndu. Ma aê taucgeŋ tec gamoa, ma sêgôm gêŋlêlôm gebe sênac aê amboac tonanŋgeŋ.” ¹¹ Ma Anôtô kêsôm gebe “Ôsa mênêkô Apômtau lanônêm anŋa lôc tonec.” Ma Apômtau gêôc lêlêc enŋ gêja. Go mu gêbuc ŋatêna teŋ ma kêkac lôc gêŋgic-gêŋgic to gêjac poctêna popoc-popocgeŋ, mago Apômtau gêmoa mu ŋalêlôm atom.

Mu gêôn sa ma ôjô gêjam, mago Apômtau gêmoa ôjô ñalêlôm atom. ¹² Ôjô kêtú malô ma ja ñawaô kêsa, mago Apômtau gêmoa ja ñalêlôm atom. Ja gêmac ma mulêli kêsêlêñ. ¹³ Gêdêñ tañ Elia gêñô mu tonañ nan, eñ gêsanj lanôanô auc ña nê ñakwê ma kasa jakêkô poclabu ñaawa. Ma awa teñ gêdêñ eñ anga tonañ ma kasôm gebe “Elia, aôm gôgôm asageñ anga tonec.” ¹⁴ Ma eñ gêjô ñabinj gebe “Aê gagôm Apômtau, lau undambêña nêñ Anôtô nê binj topalêgeñ gebe lau Israel sêwi aômnêm poac sinj to sesenj aômnêm altar su ma sêjac nêm propete ña sinj êndu. Ma aê, aê taucgeñ tec gamoa ma sêgôm gêñlêlôm sebe sênac aê amboac tonanjenj.” ¹⁵ Apômtau kêsôm gêdêñ eñ gebe “Ôsêlêñ ômu gamêñ sawa Damaskusña ôna êtiam. Embe ô lasê, go naôniñ oso Hasael êtu kinj Surianja ¹⁶ to ôniñ oso Nimsi latu Jehu êtu kinj Israelña ma Sapat latu Elisa anga Abel-Mehola êtu propete êjô aôm su. ¹⁷ Teñ embe êwê Hasaelnê sinj sa nanj Jehu oc ênac eñ. Ma teñ embe êwê Jehunê sinj sa, nanj Elisa oc ênac eñ. ¹⁸ Ma aê oc jawaka Israel nêñ lau 7,000, tañ sêpônj eñduc gêdêñ Bal to sêlêsoj eñ atom nanj sa.”

Kalem gêdêñ Elisa

¹⁹ Amboac tonañ Elia gêwi gamêñ tonañ sinj ma kêtap Sapat latu Elisa sa kêkac nom ôkwi ña bulimakao kionj 12 sêsêlêñ sêmunj eñ. Ma eñ tau kêsêlêñ gêwinj bôc kêtú 12ña. Gêdêñ tañ Elia gebe êoc lêlêc Elisa nanj, eñ gau nê ñakwê balinj gêsac eñ. ²⁰ Ma eñ gêwi bulimakao sinj ma kêlêti kêdaguc Elia ma kêsôm gebe “Ôkêñ aê najalêsoj tamoc agêc tinoc alinjanô, go jandanjuc aôm.” Ma Elia kêsôm gêdêñ

en gebe “Ômu ôna êtiam, mago taêm ênam gêñ, tañ gagôm gêdêñ aôm nañ.” ²¹ En gêwi en siñ gêmu gêja ma kêkôc bulimakao kion ten ma gêjac lulugen êndu ma geno nêñ ñamêsôm ña kion bulimakaonja ma kêkêñ gêdêñ lau sen. Go en gêdi kêdaguc Elia ma gêjam sakin en. *

20:1-43 Kin Suriana Benhadad kêgi gamêñ Israel ñamalacsêga Samaria auc ma gêjac siñ gêdêñ malac tau. Mago Israelnêñ kin Ahab kêku lau Suria tulu kêtú dim luagêc. Go propete ten geoc lasê gêdêñ Ahab gebe êmac êndu, gebe en taê walô kin Benhadad ma gêjac en êndu atom.

21

Ahab kêjanjo Nabotnê kôm wainja su

¹ Ñac Jesrelña ten ñaê Nabot nê kôm wainja ten gêc Jesrel kêsi kin Samarianja Ahab nê andu. ² Ma Ahab kasôm gêdêñ Nabot gebe “Ôkêñ nêñ kôm wainja tonañ êndêñ aê. Aê gabe jakôc êtu kôm gêñ gaganja ten gebe gêc kêdabin ñoc andu. Aê oc jakêñ kôm wainja ñajamanô êlêlêc ten êndêñ aôm êjô me embe taêm ênam ten, go jakêñ mone êjô.” ³ Mago Nabot kêsôm gêdêñ Ahab gebe “Aê katêc Apômtau, tec oc jakêñ tamoci nêñ kômlênsêñ êndêñ aôm atom.” ⁴ Ahab têtac ñandan ma tolanjôsigen kêsô nê andu jagêc nê mê ma kêkac nê lanjôanô ôkwi ma gebe êniñ gêñ atom kêtú bin, tañ ñac Jesrelña Nabot kêsôm gêdêñ en gebe “Aê oc jakêñ tamocinêñ kômlênsêñ êndêñ aôm atom” nanja.

* **19:21:** Kion ñam gebe ka gêbin bulimakao luagêc-luagêc tón.

⁵ Mago nê awê Jesebel gêdêŇ eŇ jakêsôm gebe “Aôm têmtac ņandan e godec gêŇ kêtú asagenŇa.”
⁶ EŇ gêjô awê tau awa gebe “Aê gajam biŇgalôm gawiŇ ņac JesrelŇa Nabot ma kasôm gebe ‘ÔkêŇ nêŇ kôm wainŇa janam ôli ņa mone me embe ôlic ņajam oc jajô ņa kôm wainŇa teŇ.’ Ma eŇ gêjô aêŇoc biŇ gebe ‘Aê gabe jakêŇ ņoc kôm wainŇa êndêŇ aôm atom.’ ” ⁷ Go nê awê Jesebel kêsôm gêdêŇ eŇ gebe “Aôm IsraelnêŇ kiŇ me masi. Ôndi ôniŇ gêŇ ma têmtac ņajam êsa. Aê gabe jakêŇ Nabotnê kôm wainŇa êndêŇ aôm.”

⁸ Amboac tonan eŇ keto papia gêjam Ahab awa ma kepeŇ Ahabnê ņatalô kêpi ma kêsakiŇ papia dansan gêdêŇ gejobwaga to gôliŇwaga, taŇ sêŇgôn Nabotnê malac nan. ⁹ Ma eŇ keto biŇ amboac tonec gêc papia tau gebe “AkêŇ noc anam dabuŇ moŇa teŇ ma atoc Nabotnê sa êŇgôn lau samob ņamata. ¹⁰ Ma akêŇ kalomtêna luagêc sêŇgôn sêkanôn eŇ ma êsêagêc sêŇgôliŇ biŇ êpi Nabot gebe ‘Aôm kôpuc boa Anôtô to kiŇ.’ Go akôc eŇ asa awê ana ma atuc eŇ ņa poc êndú.” ¹¹ Gejobwaga to gôliŇwaga sêgôm Jesebelnê biŇ ņanô kêsá kêtôm biŇ gêc papia, taŇ eŇ kêsakiŇ gêdêŇ êsêac nan. ¹² Êsêac sêmasan noc sênam dabuŇ moŇa teŇ ma sêkêŇ Nabot gêŇgôn lau samob ņamata. ¹³ Ma kalomtêna luagêc sêsô jasêŇgôn sêkanôn eŇ. Ma êsêagêc sêgôliŇ biŇ kêpi Nabot sêmoa lau samob laŇônêŇma ma sêsôm gebe “Nabot kêpuc boa Anôtô to kiŇ.” Amboac tonan sê eŇ anŇa malac sêsá jatêŇuc eŇ ņa poc êndú. ¹⁴ Go êsêac sêsakiŇ biŇ gêdêŇ Jesebel gebe “TêŇuc Nabot ņa poc êndú ma gêmac êndú su.”

¹⁵ Jesebel gēŋô biŋ tau gebe têtuc Nabot ŋa poc êndu ma gêmâc êndu su, go sebenŋ kêsôm gêdêŋ Ahab gebe “Ôndi sa, ôkôc ŋac Jesrelŋa Nabot nê kôm wainŋa, taŋ eŋ gedec aôm ônam ôli naŋ, gebe Nabot gêmôa mata jaliŋa kêtiam atom, eŋ gêmâc êndu sugac.” ¹⁶ Ahab gēŋô Nabot gêmâc êndu ŋawae, tec sebenŋ gêdi sa jakêsêp gêdêŋ Nabotnê kôm wainŋa gebe êkôc êtu ênê gēŋ.

¹⁷ Go Apômtaunê biŋ gêdêŋ ŋac Tisbetŋa Elia amboac tonec gebe ¹⁸ “Ôndi naôsêp ôndac kiŋ Israelŋa Ahab, taŋ gēŋgôŋ Samaria naŋ. Ma ôlic acgom, eŋ jagêmôa Nabotnê kôm wainŋa. Eŋ gêja gebe êkôc kôm tau su êtu ênê gēŋ. ¹⁹ Ma aôm oc ôsôm êndêŋ eŋ gebe ‘Apômtau kêsôm amboac tonec gebe Aôm gôjac ŋamalac êndu ma kôjaŋgo launêŋ gēŋ su kêtû aômnmê me.’ Ma aôm oc ôsôm êndêŋ eŋ gebe ‘Apômtau kêsôm amboac tonec gebe Anŋa gamêŋ, naŋ kêam têdamôê Nabotnê dec naŋ, oc têdamôê aôm taômnmê dec amboac tonanŋen.’ ”

²⁰ Ahab kêsôm gêdêŋ Elia gebe “Noc o aôm, kôtap aê sa me.” Elia gêjô ênê biŋ gebe “Aê katap aôm sa. Aôm kôkêŋ taôm gêdêŋ gēŋ, taŋ gêjac Apômtaunê mataanô sec samucŋen naŋ. ²¹ Ôlic acgom, aê oc jakêŋ gēŋwapac êpi aôm. Aê gabe jansenŋ aômnmê gôlôac ŋac samucŋen ma oc jandim nêmlau wakuc to lanŋwa êŋgic tomalagenŋ anŋa Israel. ²² Ma aê oc jansenŋ aômnmê gôlôac êtôm gagôm gêdêŋ Nebat latu Jerobeam ma Ahija latu Basa nêŋ gôlôac naŋ, gebe aôm gôgôm aê têtac ŋandanŋ kêsa ma kôlêtôm lau Israel e sêgôm sec.’ ²³ Ma Apômtau kêsôm biŋ kêpi Jesebel gebe ‘Kêam oc sêniŋ eŋ anŋa gamêŋ Jesrel ŋalêlôm.’ ²⁴ Ahabnê teŋ embe êmac andu

aŋga malac ŋalêlôm, naŋ kêam oc sêniŋ, ma ten embe êmac êndu aŋga awêŋa, naŋ moc umbon ŋalabuŋa oc sêniŋ.”

²⁵ Ŋac sec ten kêtôm Ahab gêmoa atom. Nê awê Jesebel kêkêli en e kêkêŋ tau-êŋgôm gêŋ, taŋ Apômtau gêlic sec naŋ, ²⁶ En gêgôm gêŋ alôb-alôb gebe kadaguc anôtôi gwam kêtôm lau Amor, taŋ Apômtau gesen êsêac su aŋga Israel laŋônêmŋa naŋ.

²⁷ Gêdêŋ taŋ Ahab gêŋô biŋ tonan naŋ, en kêkac nê ŋakwê gêŋgic ma kêsô talu ŋagonen ma gêbu tau ŋanôgen, gêjam dabuŋ mo ma gêc bêc totalugen ma gêmoa tonê ŋalêlôm ŋatutucgen. ²⁸ Ma Apômtaunê biŋ gêdêŋ ŋac Tisbetŋa Elia gebe ²⁹ “Aôm gôlic Ahab kêpônŋ tau tulu-tulu gêmoa aê laŋônêmŋa nec me masi. Kêtu en gêbu tau gêmoa aê laŋôcnêm ŋa aê jakêŋ gêŋwapac êndêŋ ŋasawa en êmoa mata jaliŋa naŋ atom. Jakêŋ gêŋwapac êndêŋ en latui nêŋ têm.”

22

Propete Mikaia geoc Ahab nê biŋ lasê

¹ Wama gêc Suria to Israel ŋasawa kêtôm jala têlêac. ² Ma gêdêŋ jala kêtu têlêacŋa tonan kiŋ Judana Jehosapat gêdêŋ kiŋ Israelŋa Ahab gêja. ³ Ma kiŋ Israelŋa kêsôm gêdêŋ nê laumata gebe “Amac ajala gebe Ramot-Gilead kêtu aêacnêŋ malac, mago aêac jamanŋen danŋônŋ ma takôc malac tau su aŋga kiŋ Suriaŋa lêma atom kêtu asagenŋa.” ⁴ Ma en kêsôm gêdêŋ Jehosapat gebe “Aôm oc ôwiŋ aê natanac siŋ aŋga Ramot-Gilead me masi.” Ma Jehosapat gêjô en awa gebe “Aê katôm aôm, ŋoc lau têtôm aômnêm lau, ŋoc hos têtôm aômnêm hos.”

5 Ma Jehosapat ketenŋ kinŋ Israelŋa gebe “Ôtu kênac Apômtau êmuŋ acgom.” 6 Go Ahab kêkalem propete amboac 400 sêpi tagenŋ ma kêsôm gêdênŋ êsêac gebe “Aê najanac sinŋ êndênŋ Ramot-Gilead me ênêcŋa.” Ma êsêac sêmôêc gebe “Ôpi ôna, gebe Apômtau oc êkênŋ malac tau êsêp lêmam.” 7 Mago Jehosapat kêtû kênac gebe “Apômtaunê propete tenŋ gêmôa tonec gebe aêac tatu kênac enŋ me masi.” 8 Ma Ahab gêjô enŋ awa gebe “Ŋac tenŋ gêmôa gebe aêac tatu kênac enŋ êtu Apômtauŋa. Imla latu Mikaia tec gêmôa, mago aê gadec enŋ gebe enŋ geoc binŋ ŋajam tenŋ lasê kêtû aêŋa atom, kêsôm gêŋwapac ŋaômagenŋ.” Ma Jehosapat gêjô ênê binŋ gebe “Ôsôm amboac tonanŋ atom.” 9 Go Ahab gêmôêc laumata tenŋ ma kêsôm gebe “Naôkôc Imla latu Mikaia êmênŋ sebenŋ.” 10 Kinŋ Ahab agêc Jehosapat tonênŋ gêlônŋ kinŋa sêŋgônŋ nêŋ lêpônŋ, taŋ kêkô gamênŋ sêsac mopolomŋa anŋa malac Samaria ŋsacgêdô nanŋ, ma propete samob seoc binŋ lasê sêmôa êsêagêc laŋônêmŋa. 11 Ma Kenan latu Sedekia kêmasanŋ jabo ki luagêc kêtû tauŋa ma geoc binŋ lasê gebe “Apômtau kêsôm amboac tonec gebe ‘Aôm oc ôsuc lau Suriaŋa pinŋpaŋ ŋa jabo tonanŋ e sênaŋa.’ ” 12 Ma propete samob têdaguc ênê binŋenŋ ma sêsôm gebe “Ôpi Ramot-Gilead ôna ma ôku malac tau tulu. Apômtau oc êkênŋ malac tau êsêp aôm lêmam.”

13 Ma ŋacjaenŋ, taŋ gêja gebe êmôêc Mikaia nanŋ, kêsôm gêdênŋ enŋ gebe “Ôŋô acgom, propete samob tomalagenŋ seoc binŋ ŋajam lasê gêdênŋ kinŋ. Amboac tonanŋ aôm ôsôm êtôm êsêac sêsôm ma ôsôm binŋ ŋajamgenŋ.” 14 Mago Mikaia kêsôm gebe “Apômtau gêmôa mata jali, tec binŋ, taŋ Apômtau êsôm êndênŋ

aê nan, aê oc jasôm lasê.” ¹⁵ Gêdêj tanj gêo lasê gêdêj kin nan, kin tau kêsôm gêdêj enj gebe “Mikaia aêac oc ana Ramot-Gilead gebe anac sinj me ênêcna.” Ma enj gêjô ênê binj gebe “Ôpi ôna ma ôku tulu. Apômtau oc êkêj malac tau êsêp aôm lêmam.” ¹⁶ Mago kinj gêjô ênê binj gebe “Aê janac binjsu aôm êtu dim tendocgenj gebe aôm ôsôm binjanôgenj êndêj aê ônam Apômtau lanô.” ¹⁷ Ma Mikaia gêjô enj awa gebe “Aê galic lau Israel sêc êlinj-êlinj anja lôc amboac domba, tanj njacgejobmê nan, ma Apômtau kêsôm gebe ‘Êsêacnêj njatau masi, samob sêmu sêna nêj andu towamagenj.’” ¹⁸ Go Ahab kêsôm gêdêj Jehosapat gebe “Kec, aê kasôm gêdêj aôm su gebe enj oc êsôm binj njam tenj êtu aêja atom. Oc êsôm binjwapacgenj.” ¹⁹ Ma Mikaia kêsôm gebe “Amboac tonanj ônjô Apômtaunê binj. Aê galic Apômtau gêngôj nê lêpôj ma lau undambêja samob sêkô ênê anô to gasêja. ²⁰ Ma Apômtau kêsôm gebe ‘Asa oc êlêtôm Ahab gebe êpi êna ma êmac êndu anja Ramot-Gilead.’ Ma anjela tenj kêsôm binj tenj ma tenj kêsôm tenj. ²¹ Go njalau tenj kêsa jakêkô Apômtau lanônêmja ma kêsôm gebe ‘Aê gabe jalêtôm enj.’ ²² Ma Apômtau kêtû kênac enj gebe ‘Gobe ôngôm amboac ondoc.’ Ma enj gêjô ênê binj gebe ‘Aê gabe jana ma jatu njalau dansanja tenj jamoa ênê propete samob awenjsuj.’ Ma Apômtau kêsôm gebe ‘Aôm ôlêtôm enj ma enj oc e 50 aôm njalabu. Ôna ma ôngôm amboac tonanj.’ ²³ Amboac tonanj gôlicgac me, Apômtau kêkêj njalau dansanja tenj gêc aômnmê propete tonec njai nêj awenjsuj. Apômtau kêkic aômnmê binj.”

²⁴ Go Sedekia jakêtu gasuc Mikaia ma kêtap enj

kêsêp alianô ma kêsôm gebe” Apômtaunê Nalau gêwi aê siŋ ma kêsôm biŋ gêdêŋ aôm amboac ondoc.” ²⁵ Ma Mikaia gêjô eŋ awa gebe “Biŋŋanô, aôm oc ôjala biŋ tonan êndêŋ bêc, taŋ ôsô balêm ŋalêlômŋa gebe ôsiŋ taôm ôkwiŋa nan.” ²⁶ Ma Ahab kêjatu gebe “Akôc Mikaia tôŋ ma akôc eŋ andêŋ gôliŋwaga malacŋa Amon agêc kiŋ latu Joas ana ²⁷ ma asôm gebe ‘Kiŋ kêjatu amboac tonec gebe “Akêŋ ŋac tonec êŋgôŋ kapoacwalô ma alôm eŋ ŋa polom to bu ŋagec-ŋagec e aê jamu jamêŋ towamagen.’ ” ²⁸ Ma Mikaia kêsôm gebe “Aôm embe ômu ômôêŋ towamagen, go Apômtau kêsôm biŋ ŋa aê aoc atom.” Ma eŋ gêjac têku nê biŋ gebe “Amac lau samob aŋô biŋ tau.”

Ahab gêmac êndu

²⁹ Amboac tonan Ahab agêc Jehosapat sêwê sêpi Ramot-Gilead sêja. ³⁰ Ma Ahab kêsôm gêdêŋ Jehosapat gebe “Aê gabe jasô siŋwaga ŋaôma nêŋ ŋakwê, go janac siŋ. Mago aôm ônac siŋ tonêm gêlôn kiŋŋa.” Ma kiŋ Ahab gêgôm kêtôm taê gêjam ma gêjac siŋ. ³¹ Kiŋ Suriaŋa kêjatu nê laumata karetana gebe “Anac siŋ êndêŋ lau ŋaôma to laumata atom êndêŋ kiŋ Israel ŋa taugen.” ³² Ma gêdêŋ taŋ laumata karetana sêlic Jehosapat nan, êsêac sêsôm gebe “Tonan kiŋ Israelŋa biŋŋanôgeŋ.” Tec samob sêkac tauŋ ôkwi sebe sênac siŋ êndêŋ eŋ. Go Jehosapat kêwakic lasê. ³³ Gêdêŋ taŋ laumata karetana sêlic gebe kiŋ Israelŋa tonan atom nan, êsêac sêkac tauŋ ôkwi ma sêjanda eŋ kêtiam atom. ³⁴ Mago siŋwaga Suriaŋa teŋ kêkêkam nê talam jakêpê paliŋpaliŋgeŋ e kêtap kiŋ Israelŋa Ahab sa kêsêp ŋakwê ki ŋagala. Tec kiŋ kêsôm gêdêŋ ŋac,

taŋ gêjam gôliŋ kareta naŋ, gebe “Aê katap kamoc sa sugac, tec ôkac ôkwi ma daêc siŋ su.” ³⁵ Siŋ ŋandaŋ kêsa gêdêŋ bêc tonan ma lau sêpuc kiŋ tôŋ kékô kareta ŋaô laŋôanô gêdêŋ lau Suriaŋa e gêdêŋ kêtula eŋ gêmac êndu. Ma ênê kamoc ŋadec keselen kêsêp jakêpoac kareta ŋalêlôm. ³⁶ Ma gêdêŋ oc jakêsêp wali ten kêtan siŋwaga samob sêŋô gebe “Lau samob dêndêŋ nêŋ malac ma nêŋ gamêŋ êndêŋ-êndêŋgeŋ sêna.” ³⁷ Amboac tonan Ahab gêmac êndu ma sêkôc eŋ sêmêŋ Samaria ma sêsuŋ eŋ aŋga tonan. ³⁸ Êsêac sêkwasiŋ kareta sêmoa bu-gêjac-ton Samariaŋa ma kêam têdamôê ênê dec ma lauo mockaiŋoŋa sêliŋ bu tau kêtôm biŋ, taŋ Apômtau kêsôm lasê naŋ. ³⁹ Gêŋ ŋagêdô samob, taŋ Ahab gêgôm ma andu, taŋ eŋ kêkwê ŋa jabo naŋ, to malac samob, taŋ eŋ kêkwê naŋ, êsêac teto ŋabiŋ gêc kiŋ Israelŋa nêŋ miŋ ŋabuku. ⁴⁰ Amboac tonan Ahab gêc nê bêc gêc gêwiŋ nê tamai ma eŋ latu Ahasia gêjam gôliŋ gêjô eŋ su.

22:41-53 Jehosapat gêjô Asa su ma kêtu Judanêŋ kiŋ, ma Ahasia gêjô Ahab ma gêjam gôliŋ Israel.

BIBOLO DABUN
The Holy Bible in the Yabem language of Papua New Guinea
Buk Baibel long tokples Yabem long Niugini

Copyright © 1980 Bible Society of Papua New Guinea

Language: Jabem (Yabem)

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures. Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2015-01-03

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 9 Oct 2020

447e01c5-a375-5452-ae54-b3f890293eeb